

SEKSIONI I TRETË
ÇËSHITJA BESNIK CANI KUNDËR SHQIPËRISË
(Kërkesa nr. 37474/20)

VENDIM

Neni 6 § 1 (civil) – Gjykatë e krijuar me ligj – Pretendim i argumentueshëm për shkelje të qartë të rregullit themelor vendës, duke ndikuar në mënyrë të pafavorshme në caktimin e një gjyqtari në Kolegjin e Posaçëm të Apelimit (KPA) i mbledhur si panel, i cili rivlerësoi dhe shkarkoi nga detyra një prokuror – Kërkesa për një kontroll me tre hapa në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson kundër Islandës* [DHM] – Asnjë deklaratë e qartë dhe autoritare nga gjykatat vendëse, në lidhje me shkeljen e qartë të ligjit vendës – Autoritetet nën detyrimin për verifikimin e respektimit të kritereve statutores të përzgjedhshmërisë nga gjyqtarët e KPA-së – Asnjë shqyrtim dhe zgjidhje efikase nga gjykata vendëse

Neni 46 – Masa individuale – Riçelja e procesit të rivlerësimit, me kërkesë të ankuesit dhe rishqyrtimi i çështjes në mbështetje të kërkesave të nenit 6 § 1

STRASBURG
4 tetor 2022

Ky vendim do të bëhet i formës së prerë, sipas rrethanave të parashikuara në nenin 44 § 2 të Konventës. Ai mund të bëhet objekt i një rishikimi redaktues.

Në çështjen Besnik Cani kundër Shqipërisë,

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur si një Dhomë e përbërë nga:

Georges Ravarani, *kryetar,*

Georgios A. Serghides,

María Elósegui,

Darian Pavli,

Peeter Roosma,

Andreas Zünd,

Frédéric Krenc, *gjyqtarë*

dhe Milan Blaško, *Sekretar i Seksionit,*

duke mbajtur në konsideratë:

kërkesën (nr. 37474/20) kundër Republikës së Shqipërisë paraqitur pranë Gjykatës, në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) nga një shtetas shqiptar, z. Besnik Cani (“ankuesi”), më 25 gusht 2020;

vendimin për të vënë në dijeni Qeverinë Shqiptare (“Qeveria”) për një pjesë të ankesave bërë në mbështetje të nenit 6 § 1, nenit 8 dhe nenit 13 të Konventës, dhe për ta shpallur të papranueshme pjesën e mbetur të kërkesës;

vërejtjet e paraqitura nga Qeveria përgjegjëse dhe vërejtjet e paraqitura si përgjigje ndaj të parave nga ankuesi;

pasi diskutoi me dyer të mbyllura më datë 13 shtator 2022,

shpall vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në po atë datë:

HYRJE

1. Kërkuesi është një ish-prokuror dhe çështja ka të bëjë me ankesën e tij mbështetur në nenin 6 § 1 të Konventës, se Kolegji i Posaçëm i Apelit, që e shkarkoi nga detyra e tij e mëparshme, nuk ishte një “gjykatë e krijuar me ligj”, duke pasur parasysh se njëri prej gjyqtarëve, i cili e shqyrtoi çështjen e tij ishte caktuar në atë pozicion në shkelje të kriterit statutor të përzgjedhshmërisë.

FAKTET

2. Kërkuesi ka lindur në vitin 1970 dhe banon në Tiranë. Ai u përfaqësua përpara Gjykatës nga z. E. Halimi, një avokat i cili e ushtron profesionin e tij në Tiranë.

3. Fillimisht, Qeveria u përfaqësua nga ish-agjentja e saj, znj. B. Lilo, dhe më pas, nga z. O. Moçka, Avokati i Përgjithshëm i Shtetit.

4. Faktet e çështjes mund të përmbliidhen si më poshtë.

I. KUADRI I PROCEDURAVE TË RIVLERËSIMIT (*VETTING-UT*) NË SHQIPËRI

A. Kuadri i përgjithshëm

5. Në vitin 2016, Shqipëria ndërmori një reformë të thellë në sistemin e drejtësisë, reformë e cila çoi në ndryshimet e Kushtetutës dhe në miratimin e një sërë ligjeve në lidhje me, midis të tjerash, rivlerësimin e të gjithë gjyqtarëve dhe prokurorëve në detyrë, dhe të disa këshilltarëve/ndihmësve ligjorë (referuar ndryshe si “procesi i *vetting-ut*”) (shih *Xhoxhaj kundër Shqipërisë* nr. 15227/19, §§ 4–7, 9 shkurt 2021). Parashikimet më të rëndësishme në lidhje me procesin e *vetting-ut* u përfshinë në një aneks në Kushtetutë.

6. Procesi i *vetting-ut*/rivlerësimit do të realizohej nga Komisioni i Pavarur i Kualifikimit (“KPK”) në shkallë të parë, dhe – në rastin e një apelimi – nga Kolegji i Posaçëm i Apelit (“KPA”) pranë Gjykatës Kushtetuese (të cilat së bashku referohen si “organet e *vetting-ut*”). Shtetasit shqiptarë, të cilët, midis kushteve të tjera, nuk kishin qenë subjekt i masës disiplinore të largimit nga detyra, ose të cilët nuk kishin qenë subjekt i një mase tjetër disiplinore që ishte ende në fuqi, mund të emëroheshin si anëtarë të organeve të *vetting-ut* (po aty, §123; shih edhe paragrafin 50 më poshtë). Në vijim të procesit të përzgjedhjes paraprake të ndërmarrë nga Presidenti i Republikës (ose në raste të caktuara nga Avokati i Popullit), kandidatët do të intervistoheshin dhe në vijim do të emëroheshin nga Parlamenti.

7. KPK-ja dhe KPA-ja do të rivlerësonin të gjithë gjyqtarët dhe prokurorët në detyrë në bazë të tri kriterëve: i. vlerësimi i pasurisë së tyre personale; ii. kontrolli i figurës dhe i integritetit me synimin që të identifikoheshin lidhje të mundshme me krimin e organizuar; dhe iii. vlerësimi i ekspertizës së tyre profesionale. Komisioneri Publik do të përfaqësonte interesin publik përpara organeve të *vetting-ut*; Operacioni Ndërkombëtar i Monitorimit (“ONM”) i udhëhequr nga Komisioni Evropian dhe i përbërë nga vëzhgues ndërkombëtarë do të mbështeste, monitoronte dhe mbikëqyrte procesin e rivlerësimit. Në përfundim të secilit grup të procedurave të rivlerësimit, organet e *vetting-ut* do të jepnin vendime të arsyetuara, të cilat konfirmonin në detyrë ose pezullonin ose shkarkonin nga detyra personin e vlerësuar.

B. Emërimet dhe shkarkimet nga detyra të gjyqtarit L.D.

1. *Emërimi dhe shkarkimi nga detyra si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë*

8. Më 24 prill 1994, L.D. u emërua si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë. Më 24 dhjetor 1997, Këshilli i Lartë Gjyqësor (“KLGJ”), i cili në periudhën në fjalë ishte organi që emëronte dhe shkarkonte gjyqtarët, shkarkoi L.D. nga detyra e tij për shkelje të ligjit dhe për paaftësi në detyrë.

9. Pas një thirrje të hapur për rekrutimin e pesë gjyqtarëve në Gjykatën e Rrethit Tiranë, dhe pas aplikimit të L.D. për njërin prej pozicioneve, më 5 nëntor 2016, KLGJ-ja vendosi ta skualifikonte L.D. nga konkursi me arsyetimin se ai ishte shkarkuar nga i njëjti pozicion më 24 dhjetor 1997.

2. *Emërimi dhe shkarkimi i L.D. nga KPA-ja*

10. Si përgjigje ndaj një thirrje publike për shprehje të interesit të lëshuar nga Avokati i Popullit, më 3 shkurt 2017, L.D. paraqiti një aplikim ku shprehte interesin e tij për, midis vakancave të tjera,

pozicionin si gjyqtar i KPA-sa. Në aplikimin e tij, L.D. listonte kriteret kryesore për përzgjedhje në atë pozicion dhe pohonte se i përmbushte që të gjitha ato. Veçanërisht, në aplikimin e tij, ai deklaronte, si më poshtë:

“... kundër meje nuk është ndërmarrë ndonjë masë disiplinore për shkarkim nga detyra apo ndonjë masë disiplinore që është ende në fuqi, sipas ligjit të zbatueshëm në periudhën e aplikimit [tëm për pozicionin e gjyqtarit të KPA-së].”

11. Pas krijimit nga Avokati i Popullit të një komisioni *ad hoc*, i cili do të shqyrtonte të gjitha aplikimet e marra për pozicionet në organet e *vetting*-ut, më 13 shkurt 2017, ky komision dhe ONM-ja miratuan një protokoll për metodën, sipas së cilës do të vlerësohej përmbushja e kriterëve statutorë për përzgjedhshmërinë nga kandidatët. Për sa ka të bëjë me situatën, protokollin parashikonte se një vetëdeklarim nga ana e kandidatëve do të ishte mjaftueshëm të konsiderohej se një kandidat nuk kishte qenë “subjekt i masës disiplinore për shkarkim nga detyra apo i ndonjë mase tjetër disiplinore, e cila kishte qenë ende në fuqi në kohën e aplikimit”, për një pozicion në njërin prej organeve të *vetting*-ut, sipas parashikimit në nenin 6(1)(dh) të ligjit të rivlerësimit (shih paragrafin 50 më poshtë).

12. Pas një sërë komunikimesh midis Avokatit të Popullit, ONM dhe Parlamentit, në fund Avokati i Popullit paraqiti në Parlament një listë me kandidatët, të cilët përmbushnin kriteret statutorë të përzgjedhshmërisë. Lista përfshinte edhe L.D.

13. Më 2 qershor 2017, një komision i posaçëm në Parlament zhvilloi një seancë gjatë së cilës intervistoi L.D. dhe kandidatët e tjerë për organet e *vetting*-ut. Njëri prej anëtarëve të komisionit e pyeti L.D., nëse ishte shkarkuar nga detyra apo nëse ishte dorëhequr nga pozicioni i tij i mëparshëm si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë. L.D. u përgjigj se ishte dorëhequr.

14. Me anë të vendimit nr. 82/2017, të datës 17 qershor 2017, Parlamenti konfirmoi *en block* listën e anëtarëve të organeve të *vetting*-ut, ku L.D. emërohej si gjyqtar i KPA-së.

15. Më 17 janar 2020, teksa procedurat për rivlerësimin e ankuesit ishin në vijim përpara KPA-së (shih paragrafët 33–34 më poshtë), kërkuesi paraqiti një padi penale në lidhje me L.D. Padija i referohej shkarkimit të L.D. në vitin 1997 nga detyra si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë (shih paragrafin 8 më sipër), dhe pretendonte se L.D. ishte përfshirë në “falsifikim dokumentesh”, duke dorëzuar përpara Avokatit të Popullit një aplikim ku deklarohet se ai nuk ishte shkarkuar asnjëherë nga ndonjë detyrë (shih paragrafin 10 më sipër). Pas një vendimi të miratuar nga prokuroria, më 15 korrik 2020, ku L.D. akuzohej për falsifikim dokumentesh, më 24 korrik 2020, KPA-ja vendosi ta pezullonte L.D. nga detyra e tij si gjyqtar i KPA-së.

16. Pas konfirmimit nga Gjykata e Lartë e dënimit të L.D. për veprën në fjalë (shih paragrafin 27 më poshtë), më 31 maj 2021, komisioni disiplinor i KPA (“Komisioni Disiplinor”) – i cili është organi me autoritetin për të marrë një vendim, në lidhje me shkeljet disiplinore të kryera nga gjyqtarët e KPA-së – shkarkoi L.D. nga detyra e tij si gjyqtar i KPA-së. Komisioni Disiplinor iu referua nenit 128 § 2 (b) të Kushtetutës, duke konstatuar se L.D. dënohej për një shkelje disiplinore, gjë që e bënte të papërshtatshëm për të vijuar që të mbante detyrën si gjyqtar i KPA-së. Si përgjigje ndaj argumentit të L.D. se dënimi i tij ishte në kundërshtim me ligjin, Komisioni Disiplinor theksoi se juridiksioni i tij shkonte deri në pikën ku shtrohej pyetja nëse L.D. kishte qenë dënuar apo jo, dhe se ai nuk mund të dëgjonte argumentet në lidhje me meritat e dënimit.

C. Procesi penal ndaj L.D.

1. Vendimi i shkallës së parë

17. Në aktakuzën e saj ndaj L.D., prokuroria parashtroi, për sa ka të bëjë me çështjen, se sipas ligjit vendës vetëm kandidatët të cilët nuk kishin qenë shkarkuar më herët nga detyra mund të emëroheshin si gjyqtarë të KPA-së. Në vijim, argumentohej se L.D. kishte paraqitur një aplikim të falsifikuar përpara autoriteteve vendëse, në kundërshtim me nenin 186 § 1 të Kodit Penal; falsifikimi

kishte të bënte me një deklaratë me shkrim ku pohohej se ai nuk ishte shkarkuar kurrë nga ndonjë detyrë.

18. L.D. e mohoi akuzën. Ai parashtroi se masa disiplinore kundër tij në vitin 1997 ishte hequr nga të dhënat e tij (ishte shuar) në mbështetje të nenit 33(6) të ligjit për gjyqësorin të vitit 2008 (ligji nr. 9877/2008, “Për organizimin dhe funksionimin e pushtetit gjyqësor”, i ndryshuar) (shih paragrafin 55 më poshtë), i cili, sipas mendimit të tij, parashikonte se masat disiplinore, në lidhje me shkeljet e rënda do të hiqeshin nga të dhënat e gjyqtarit në fjalë brenda tri viteve, nëse gjatë asaj periudhe nuk ishte dhënë asnjë masë tjetër disiplinore.

19. Më 1 dhjetor 2020, Gjykata e Shkallës së Parë Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar e shpalli L.D. fajtor për falsifikim dokumentesh dhe e dënoi me gjashtë muaj burgim, pezulluar për dymbëdhjetë muaj.

20. Gjykata vlerësoi se në mbështetje me ligjin vendës, një kandidat skualifikohet nga mbajtja e pozicionit si gjyqtar i KPA-së, nëse ai/ajo ka qenë subjekt i masës disiplinore të shkarkimit nga detyra, pavarësisht datës se kur është dhënë ajo masë.

21. Në vijim, gjykata vlerësoi se në mbështetje të nenit 6(1) (dh) të ligjit për rivlerësimin, nëse një kandidat kishte qenë subjekt i masës disiplinore të shkarkimit nga detyra, kjo nënkuptonte se kandidati nuk përmbushte kushtet statutorë për emërimin në pozicionin si gjyqtar i KPA-së.

22. Si përgjigje ndaj argumentit të L.D., se masa kundër tij ishte hequr nga të dhënat e tij, gjykata vlerësoi se neni 32(1) i vitit 2008 i ligjit për pushtetin gjyqësor, parashikonte tri lloje të masave disiplinore, më konkretisht: i. masat më pak të rënda; ii. masat e rënda; dhe iii. masat shumë të rënda. Sipas gjykatës, neni 33(6) i vitit 2008 në ligjin për pushtetin gjyqësor parashikonte, se të gjitha masat disiplinore *më pak të rënda* dhe *të rënda* do të fshiheshin nga të dhënat pas përfundimit të afateve kohore përkatëse; megjithatë, neni nuk parashikonte fshirjen e masave disiplinore *shumë të rënda*, të tilla si shkarkimi nga detyra. Gjithashtu, gjykata citonte nenin 150 § 3 të ligjit për statusin e Gjyqtarëve dhe të Prokurorëve (ligji nr. 96/2016, i ndryshuar – shih paragrafin 54 më poshtë), i cili e trajtonte çështjen pas shfuqizimit të ligjit për pushtetin gjyqësor të vitit 2008, duke parashikuar se masa disiplinore e shkarkimit nga detyra nuk mund të fshihej nga të dhënat e një gjyqtari. Për këtë arsye, gjykata arriti në përfundimin se masa disiplinore e vitit 1997 kundër L.D. nuk ishte fshirë nga të dhënat e tij.

23. Së fundmi, gjykata pohon edhe se L.D. do të ishte skualifikuar nga emërimi si gjyqtar i KPA-së, nëse shkarkimi i tij nga detyra në vitin 1997 do t'i ishte bërë i ditur autoriteteve vendëse.

2. *Vendimi i shkallës së dytë*

24. Pas apelimit të paraqitur nga L.D., më 8 mars 2021, Gjykata e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar la në fuqi vendimin e shkallës së parë, duke përsëritur në thelb të njëjtat arsye.

25. Gjykata e Apelit përsëriti në veçanti, se:

“Përmbajtja e kërkesës [paraqitur nga L.D. për një pozicion në KPA] në këtë çështje është e rëndësishme dhe ka pasoja, pasi mospërmbushja e kriterëve formale të parashikuara [në nenin 6(1) të ligjit të *vetting*-ut] çon në skualifikimin e kandidatit/aplikantit. Ky rregull demonstroi rëndësinë që ligjvënësia u ka veshur këtyre kriterëve, të cilat kanë lidhje me cilësitë personale që duhet të ketë një aplikues/kandidat për t'u emëruar në institucionet [që mbikëqyrin] rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe të prokurorëve. Këto cilësi/kritere, [që] parashikohen me ligj, janë të rëndësishme kur citohen përpara një institucioni publik – veçanërisht në çështjen konkrete, ku i gjithë procesi i rivlerësimit kalimtar të gjyqtarëve dhe të prokurorëve lidhet në mënyrë të drejtpërdrejtë me besimin publik në [sistemin] e drejtësisë (që është qëllimi për krijimin e këtyre institucioneve).”

26. Gjithashtu, Gjykata e Apelit vlerësoi, se:

“... fakti që organet e fuqizuara me ligj për kontrollin e kandidatëve për në institucionet kalimtare të rivlerësimit të gjyqtarëve dhe të prokurorëve nuk kanë kryer kontrollet përkatëse, në përputhje me

kërkesat ligjore [...], nuk përjashton përgjegjësinë e të pandehurit, i cili, në mënyrë të qëllimshme dhe me dijeni të plotë ka paraqitur në aplikimin e tij një rrethanë false, duke fshehur [në këtë mënyrë] një kusht skualifikues lidhur me ekzistencën e një mase disiplinore për heqje/shkarkim nga detyra të vendosur ndaj tij.”

3. *Vendimi i Gjykatës së Lartë*

27. Më 26 tetor 2021, Gjykata e Lartë e rrëzoi si të papranueshëm apelimin e paraqitur nga L.D., dhe në thelb la në fuqi arsyetimin dhe përfundimet e gjykatave më të ulëta.

28. Gjykata e Lartë vlerësoi se një shkarkim i mëparshëm nga detyra e skualifikonte një kandidat nga mbajtja e funksioneve të caktuara publike, dhe konfirmoi se masat disiplinore për shkeljet shumë të rënda nuk fshiheshin nga të dhënat e një gjyqtari me kalimin e kohës. Në vijim, gjykata konstatoi, se:

“69... [L.D.] ka ofruar qëllimisht informacione false në aplikimin e tij për pozicionin e gjyqtarit në Kolegjin e Posaçëm të Apelit, pozicion për të cilin [sipas vlerësimit] u kualifikua dhe [më pas] u emërua, pikërisht për shkak të informacioneve të pavërteta që kishte paraqitur në formularin e aplikimit. Nëse kërkuesi [L.D.] do të kishte paraqitur në aplikimin e tij edhe shkarkimin e tij nga detyra në vitin 1997, ai do të kishte rrezikuar të skualifikohej sipas ligjit [që të merrej në konsideratë] për pozicionet [në organet e *vetting*-ut].

70. Mosverifikimi nga ana e organeve përkatëse, në mbështetje të ligjit nr. 84/2016 ... i kushteve që duhej të përmbusheshin nga kandidatët për pozicionet në organet e *vetting*-ut, nuk e përjashton kërkuesin nga përgjegjësia për deklarimin e informacioneve të pavërteta në aplikimin e tij.”

29. Në vijim, Gjykata e Lartë deklaronte, se:

“78. Është e kuptueshme se ligji për rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe të prokurorëve ... në përcaktimin e kriterëve të parashikuara në nenin 6, synonte të emëronte ... në institucionet e rivlerësimit [njerëz] të cilët gëzonin moral dhe integritet profesional të lartë.”

30. Një gjyqtar shtoi një opinion mospajtues, i cili argumentonte se aplikimi i L.D. për pozicionin e gjyqtarit në KPA ishte thjesht një dokument privat, i cili nuk mund të ishte objekt i falsifikimit; më tej ai parashittoi se, në çdo rast, mbrojtja e L.D. se ai kishte besuar se masa disiplinore ishte fshirë nga të dhënat e tij ishte e argumentueshme, dhe për këtë arsye, nga rrethanat e çështjes nuk mund të konkludohej për ndonjë qëllim kriminal.

31. Në opinionin e gjyqtarit kundërshtues, gjykatat penale nuk ishin kompetente për të bërë një përcaktim përfundimtar se shkarkimi nga detyra i L.D. në vitin 1997 e skualifikonte atë nga mundësia që të mbante pozicionin e gjyqtarit në KPA; për më tepër, edhe nëse supozohej se shkarkimi i vitit 1997 e kishte skualifikuar L.D., emërimi i tij si gjyqtar i KPA-së ishte bërë i mundur vetëm fal mosverifikimit nga ana e Avokatit të Popullit dhe e Parlamentit, nëse ai i kishte përmbushur kriteret përkatëse (dhe jo fal aplikimit që L.D. kishte paraqitur pranë Avokatit të Popullit).

II. PROCEDURAT E *VETTING*-UT NË LIDHJE ME KËRKUESIN

A. **Procedurat në Komisionin e Pavarur të Kualifikimit**

32. Në vitin 2003, kërkuesi u emërua në detyrën e prokurorit. Me hyrjen në fuqi të ligjit të *vetting*-ut/rivlerësimit në vitin 2016 dhe pas emërimit të tij si anëtar i organit drejtues të prokurorisë (më konkretisht, Këshilli i Lartë i Prokurorisë), kërkuesi u vendos në listën e personave që do të rivlerësoheshin/vetoheshin me prioritet.

33. Më 27 nëntor 2018, KPK-ja konfirmoi kërkuesin në detyrën e tij. KPK-ja konstatoi se kërkuesi nuk kishte fshehur pasurinë: Komisioni faktikisht, gjeti një numër pasaktësisht në deklaratat e tij të përvitshme të pasurisë, dhe kërkuesi nuk mund të demonstronte burimin e ligjshëm të shumave të ndryshme që në total ishin 819,812 lekë shqiptarë (ALL – rreth 6800 euro (EUR)), që i kishte marrë gjatë një periudhe njëmbëdhjetëvjeçare; megjithatë, në gjykimin e KPK-së, përmasa e

atyre shumave ishte e pamjaftueshme për të justifikuar përjashtimin e tij. Gjithashtu, KPK-ja arriti në përfundimin se kërkuesi nuk kishte pasur kontakte të papërshtatshme me individë të përfshirë në krimin e organizuar dhe se nuk ishte konstatuar asnjë çështje problematike gjatë kontrollit të figurës së tij. Së fundmi, KPK-ja konstatoi se kishte disa rrethana që vinin në pikëpyetje profesionalizmin dhe etikën e kërkuesit; megjithatë, ato rrethana nuk përbënin shkaqe të mjaftueshme për të arritur në përfundimin se kërkuesi nuk përmbushte standardet minimale profesionale ose të etikës. Në përputhje me rrethanat, KPK-ja i referoi ato çështje pranë organit përgjegjës për shkelle disiplinore, për verifikim të mëtejshëm.

34. Pas apelimit nga ana e Komisionerit Publik kundër vendimit të KPK-së, çështja iu kalua KPA-së, e cila u mblodh si një trup gjykues i përbërë nga pesë gjyqtarë (duke përfshirë edhe L.D.).

B. Procedurat përpara KPA-së

35. Më 17 janar 2020, kërkuesi – me pretendimin, ndër të tjera, se L.D. ishte emëruar në KPA pavarësisht faktit se nuk kishte përmbushur kërkesat statutores të përzgjedhshmërisë (shih paragrafin 8 më sipër dhe paragrafin 50 më poshtë) – paraqiti kërkesën, që KPA-ja ta ndërpriste përfundimisht mandatin e L.D. (“kërkesa e parë”). Në po të njëjtën datë, kërkuesi paraqiti një padë penale kundër L.D. me pretendimin për falsifikim dokumentesh (shih paragrafin 15 më sipër). Më 3 shkurt 2020, kryetari i KPA-së iu përgjigj ankuesit me anë të një letre, ku theksohej se KPA-ja nuk kishte juridiksionin për shqyrtimin e kërkesës për sa kishte të bënte me zhvillimet që kishin ndodhur përpara emërimit të L.D. si gjyqtar i KPA (*nuk ka kompetencë dhe juridiksionin për shqyrtimin e kërkesës suaj ... pasi pretendimet tuaja i përkasin periudhës përpara emërimit të [L.D.] në funksionin e anëtarit të Kolegjit*).

36. Sakaq, më 20 janar 2020, kërkuesi paraqiti një tjetër kërkesë pranë KPA-së në mbështetje të të njëjtave fakte dhe argumente mbi të cilat ishte mbështetur edhe kërkesa e parë, ku kërkonte përjashtimin e L.D. nga trupi gjykues që do të shqyrtonte çështjen e tij (“kërkesa e dytë”). Gjithashtu, kërkuesi theksoi se si rezultat i padisë së tij kundër L.D. (shih paragrafin 15 më sipër), ky i fundit nuk do të kishte paanshmëri në dëgjimin e çështjes së kërkuesit. Më 5 shkurt 2020, KPA-ja, e mblodhur si një trup tjetër gjykoese krahasuar me trupën e cila shqyrtoi meritat e procesit të rivlerësimit të kërkuesit, e rrëzoi kërkesën e dytë me të njëjtat arsye si ato të paraqitura në paragrafin e mëparshëm – më konkretisht, se KPA-ja nuk kishte juridiksionin të shqyrtonte kërkesën për sa kishte të bënte me zhvillimet që kishin ndodhur përpara emërimit të anëtarëve të KPA-së. Gjithashtu, ajo arriti në përfundimin se padia penale e kërkuesit kundër L.D. nuk ndikonte në paanshmërinë e tij për të dëgjuar çështjen.

37. Më 7 shkurt 2020, kërkuesi paraqiti një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese ku kërkonte që gjykata ta shpallte jokushtetues vendimin e Parlamentit, sipas së cilit L.D. emërohej në KPA (shih paragrafin 14 më sipër), pasi L.D. nuk përmbushte kriteret përkatëse për përzgjedhjen e tij në detyrë.

38. Në vijim, në një seancë dëgjimore me dyer të hapura, më 11 shkurt 2020, përpara KPA-së, kërkuesi kërkoi që të ndërpriteshin procedurat e rivlerësimit ndaj tij deri në momentin kur Gjykata Kushtetuese të jepte një vendim për ankesën e tij dhe deri në momentin kur të përfundonin procedurat penale ndaj L.D. (të cilat në atë periudhë ishin në vijimësi). KPA-ja e refuzoi kërkesën.

39. Më 27 shkurt 2020, KPA-ja, pasi mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të palëve dhe pasi bëri një rivlerësim të ri të provave në dosjen e çështjes, e rrëzoi vendimin e KPK-së dhe e shkarkoi kërkuesin nga detyra me efekt të menjëhershëm. KPA-ja vlerësoi se, mbështetur në një “analizë financiare” të kryer prej saj, kërkuesi kishte bërë një deklaratë të pasaktë dhe të pamjaftueshme të pasurisë që i përkiste atij dhe personave të lidhur me të. Në vijim, KPA-ja konstatonte se për shkak të një marrëveshjeje tregtare të lidhur midis kërkuesit dhe një kompanie naftë, kishte pasur një konflikt interesi në pozicionin e tij si prokuror në detyrë, gjë që dëmtonte besimin e publikut në sistemin e drejtësisë.

40. Dy gjyqtarë dhanë një opinion dakordësues me vendimin e KPA-së, duke argumentuar se ata nuk binin dakord me peshën që i kishte dhënë shumica deklaratave të pasakta të kërkuarit, në lidhje me një makinë dhe një garazh që ai i kishte blerë gjatë karrierës së tij.

C. Vendimi i Gjykatës Kushtetuese

41. Si përgjigje ndaj kërkesës së ankuesit (shih paragrafin 37 më sipër), Gjykata Kushtetuese miratoi vendimin nr. 62 të datës 29 prill 2020, nëpërmjet së cilit e rrëzonte si të papranueshëm kundërshtimin e kërkuarit ndaj emërimit të L.D. në KPA.

42. Për sa kishte të bënte me faktin nëse ankesa mbështetej në paragrafin “e” të nenit 131 § 1 të Kushtetutës, i cili parashikonte juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese për të verifikuar përzgjedhjen dhe emërimin e zyrtarëve në organet kushtetuese (shih paragrafin 45 më poshtë), gjykata vlerësoi se individët nuk kishin pozitën për të nisur një shqyrtim të tillë kushtetues. Në përputhje me rrethanat, ajo arriti në përfundimin se kundërshtimi i ankuesit ndaj emërimit të një anëtari të KPA-së nuk pajtohej *rationae personae* me Kushtetutën.

43. Për sa kishte të bënte me ankesën e kërkuarit në mbështetje të paragrafit “P” të nenit 131 § 1 të Kushtetutës (po aty) se emërimi i L.D. në KPA në shkelje të ligjit vendës shkelte të drejtën individuale të ankuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj” gjatë procedurave të rivlerësimit, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi ankesën, me arsyetimin e mëposhtëm:

“20. Në çështjen konkrete, Kolegji [i Gjykatës Kushtetuese] vëren se ankuesi pretendon të jetë cenuar e drejta e tij për një gjykim të drejtë për shkak të një veprimi të ndërmarrë nga një autoritet publik përpara përfundimit të procedurave në KPA, dhe, për pasojë nuk ngre asnjë pretendim kundër rezultatit përfundimtar të procesit [të *vetting*-ut]. Ai ka kundërshtuar ... emërimin [e L.D. në KPA] dhe [ka kërkuar] pavlefshmërinë e pjeshme të vendimit të Parlamentit që caktonte L.D. si anëtar të KPA-së.

21. Gjykata Kushtetuese ka theksuar se e drejta për një gjykim të drejtë, duke përfshirë ankesat në lidhje me gjykatën e krijuar me ligj, garantohet gjatë një procesi ligjor ose gjyqësor në funksion të rezultatit përfundimtar, i cili sjell pasojat konkrete dhe të drejtpërdrejta për ankuesit si mbajtës i të drejtave kushtetuese procedurale dhe thelbësore. Kolegji vlerëson se edhe në procesin e rivlerësimit kalimtar, në procesin gjyqësor të kryer nga Kolegji i Posaçëm i Apelit duhet të garantohen të drejtat procedurale të subjekteve të rivlerësuar, në përputhje me kompetencat që përcaktohen nga Kushtetuta dhe ligji.

...

23. Për më tepër, Kolegji vëren se juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese për shqyrtimin e ankimit individual kushtetues të kërkuarit, që lidhet me kryerjen e rivlerësimit kalimtar të tij, për shkak të detyrës së prokurorit, është i kufizuar nga juridiksioni që vetë Kushtetuta, në aneksin e saj, u ka dhënë organeve të rivlerësimit. Kështu, neni 179/b, pika 2, i Kushtetutës parashikon se procesi i rivlerësimit, që realizohet nga KPK-ja dhe KPA-ja, do të kryhet mbi bazën e parimeve të procesit të rregullt ligjor, si dhe duke respektuar të drejtat themelore të subjektit të vlerësimit.

...

24. Kolegji thekson se të drejtat procedurale kushtetuese të subjekteve të rivlerësimit [...], duke përfshirë të drejtën për një “gjykatë të krijuar me ligj”, garantohen nga Kushtetuta, me anë të një procesi gjyqësor të kryer nga KPA-ja, dhe më pas, me anë të mundësisë për të ushtruar të drejtën ankim në Gjykatën Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Duke pasur parasysh pushtetin e KPA-së për të gjykuar apelimet kundër vendimeve të KPK-së, gjykata vlerëson se ky proces [apelim] përfshin shqyrtimin e pajtueshmërisë së procedurave me Kushtetutën ...”

KUADRI DHE PRAKTIKA PËRKATËSE LIGJORE

I. LIGJI PËRKATËS VENDEËS

A. Kushtetuta

44. Pjesët e neneve 127 dhe 128 të Kushtetutës, të ndryshuar në vitin 2016, të cilat kanë lidhje me çështjen konkrete, parashikojnë si më poshtë:

“Neni 127

1. Mandati i gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese mbaron, kur:

...

d) vërtetohen kushtet e pazgjedhshmërisë dhe të papajtueshmërisë në ushtrimin e funksionit;

...

Neni 128

...

2. Procesi disiplinor ndaj gjyqtarit zhvillohet nga Gjykata Kushtetuese, e cila vendos për shkarkimin e tij, kur:

...

b) dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.”

45. Neni 131 i Kushtetutës, ndryshuar në vitin 2015 dhe 2016, parashikon si më poshtë:

“Gjykata Kushtetuese vendos, për

e) çështjet që lidhen me zgjedhshmërinë dhe papajtueshmëritë në ushtrimin e funksioneve të Presidentit të Republikës, të deputetëve, të funksionarëve të organeve të parashikuara në Kushtetutë, si dhe me verifikimin e zgjedhjes së tyre.

...

f) gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur parashikohet ndryshe në Kushtetutë.”

46. Në mbështetje të nenit 179/b § 5 të Kushtetutës, KPA u krijua si njëri prej kolegjeve të Gjykatës Kushtetuese për një periudhë të kufizuar prej nëntë vjetësh.

47. Në mbështetje me nenin C § 3 të aneksit të Kushtetutës, gjyqtarët e KPA-së kanë statusin e gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese.

48. Neni F § 8 i aneksit të Kushtetutës parashikon se subjektet e rivlerësuar kanë të drejtën të ushtrojnë ankim në Gjykatën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

B. Ligji për rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve (ligji nr. 84/2016 – “Ligji i rivlerësimit”)

49. Sipas nenit 4(6), organet e rivlerësimit mund të zbatojnë procedurat e parashikuara në Kodin e Procedurës Administrative (ligji nr. 44/2015, i ndryshuar) ose në ligjin për gjykatat administrative (ligji nr. 49/2012, i ndryshuar), nëse e gjykojnë të përshtatshme, dhe nëse një procedurë e caktuar nuk parashikohet në Kushtetutë ose në ligjin e rivlerësimit.

50. Neni 6(1) (dh) i ligjit të rivlerësimit parashikon:

“Neni 6 – Kriteret e zgjedhjes së anëtarëve të institucioneve të rivlerësimit

1. Anëtar i Komisionit dhe gjyqtar i Kolegjit të Apelimit zgjidhet shtetasi shqiptar që plotëson kriteret e mëposhtme:

...

c) [ai/ajo] të ketë marrë një vlerësim të lartë për aftësitë e tij profesional, etike dhe integritetin moral të tij, nëse u është nënshtruar vlerësimeve të mëparshme;

...

dh) ndaj tij të mos jetë marrë masa disiplinore e largimit nga puna, ose ndonjë masë tjetër disiplinore, e cila është ende në fuqi, sipas legjislacionit në momentin e aplikimit [për një pozicion në organet e rivlerësimit];”

C. Ligji për statusin e gjyqtarëve (ligji nr. 96/2016, i ndryshuar)

51. Ligji për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve, i cili hyri në fuqi më 22 nëntor 2016, parashikon rregullat për statusin e magistratëve – që do të thotë të gjyqtarëve dhe prokurorëve.

52. Neni 28 parashikon kriteret që duhet të përmbushë një individ për t’u emëruar si magistrat; pika “dh” e këtij neni parashikon se një individ ka të drejtën të aplikojë për t’u pranuar në kursin e trajnimit fillestar për magistratët, nëse ai ose ajo nuk është shkarkuar nga detyra për arsye disiplinore dhe nuk ka qenë subjekt i ndonjë sanksioni disiplinor i cili është ende në fuqi.

53. Neni 66 i ligjit parashikon:

“Neni 66

Përzgjedhshmëria dhe papajtueshmëria

1. Statusi i magistratit mbaron në ditën kur autoriteti kompetent përcakton me vendim shkaqet e pazgjedhshmërisë, si vijon:

a) kur magistrati nuk plotëson kriteret e përcaktuara, sipas nenit 28 të këtij LIGJI;

b) kur vendimi i emërimit është i pavlefshëm dhe nuk sjell asnjë pasojë juridike, si edhe konsiderohet se nuk ekziston.

...

4. Këshilli [i Lartë Gjyqësor] deklaron me vendim mbarimin e statusit të magistratit, jo më vonë se dy javë nga marrja e njoftimit për shkakun e pazgjedhshmërisë ose papajtueshmërisë.

5. Vendimi përcakton datën e mbarimit të statusit të magistratit, sipas parashikimit të pikës 1 ose 2 të këtij neni.

6. Çdo veprim i kryer nga magistrati pas kësaj date është i pavlefshëm dhe konsiderohet që nuk sjell asnjë pasojë juridike, si dhe konsiderohet se nuk ekziston.”

54. Neni 150(3) përcakton se masa disiplinore e largimit nga detyra ndaj gjyqtarëve dhe prokurorëve nuk shuhet dhe nuk fshihet nga regjistri i masave disiplinore, i cili mbahet nga autoritetet përgjegjëse.

D. Ligji për Organizimin e Pushtetit Gjyqësor i vitit 2008 (ligji nr. 9877/2008 i datës 18 shkurt 2008 për Organizimin dhe Funksionimin e Pushtetit Gjyqësor, i ndryshuar – në fuqi deri më 22 nëntor 2016)

55. Nenet përkatëse të ligjit për pushtetin gjyqësor 2008 parashikojnë, si vijon:

“Neni 32

Shkeljet disiplinore

1. Shkeljet e disiplinës së gjyqtarit ndahen në:

a) shumë të rënda;

b) të rënda;

c) të lehta.

...

Neni 33

Masat disiplinore

1. Masat disiplinore jepen në raport të drejtë me shkeljen e kryer.

2. Masat disiplinore janë:

a) vërejtje;

b) vërejtje me paralajmërim;

c) ulje e përkohshme për 1 deri në 2 vjet në detyrë në një gjykatë të një niveli më të ulët;

ç) dërgimi për 1 deri në 2 vjet në një gjykatë të njëjtë nivel jashtë rrethit gjyqësor ku gjyqtari ka emërimin e tij;

d) shkarkim nga detyra.

3. Për shkeljet shumë të rënda, të parashikuara në nenin 32 pika 2 të këtij ligji, jepet masa disiplinore e parashikuar në shkronjën “d”, të pikës 2, të këtij neni.

4. Për shkeljet e rënda, të parashikuara në nenin 32 pika 3 të këtij ligji, jepet masa disiplinore e parashikuar në shkronjat “c” dhe “ç” të pikës 2 të këtij neni.

5. Për shkeljet e lehta, të parashikuara në nenin 32 pika 4 të këtij ligji, jepet masa disiplinore e parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 2 të këtij neni.

6. Për efekt të procedimit disiplinor, masat disiplinore të rënda shlyhen brenda 3 vjetëve nga data e dhënies së tyre, në qoftë se nuk është marrë ndonjë masë tjetër disiplinore, ndërsa masat disiplinore të lehta shlyhen brenda 2 vjetëve nga data e dhënies së tyre, në qoftë se nuk është marrë ndonjë masë tjetër disiplinore.”

E. Parashikime të tjera të lidhura me çështjen

56. Neni 494 § (ë) i Kodit të Procedurës Civile parashikon se një palë mund të kërkojë rishikimin e një vendimi që ka marrë formë të prerë në rastin kur Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut konstaton një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj, të cilat janë ratifikuar nga Shqipëria.

57. Paragrafi 3 i nenit 71/c të ligjit për Gjykatën Kushtetuese (ligji nr. 8577 i datës 10 shkurt 2000, i ndryshuar me ligjin nr. 99/2016) parashikon se pas dhënies së një vendimi nga një gjykatë ndërkombëtare ku vlerësohet se vendimi i Gjykatës Kushtetuese ka cenuar të drejtat dhe liritë bazë të një individi, pala e interesuar mund të kërkojë rihapjen e procedurave konkrete në Gjykatën Kushtetuese. Sipas paragrafit 5(b) të të njëjtë nen, një kërkesë e tillë nuk lejohet, nëse gjykata ndërkombëtare ka dhënë një dëmshpërblim pa e shoqëruar me rihapje të procesit.

58. Parashikimet e tjera të ligjit dhe të praktikës vendëse, në lidhje me çështjen konkrete janë parashikuar në vendimin *Xhoxhaj*, cituar më sipër, §§ 93–209.

II. PRAKTIKA VENDËSE

Praktika gjyqësore e Gjykatës Kushtetuese

59. Me anë të vendimit nr. 59, të datës 23 dhjetor 2014, Gjykata Kushtetuese rrëzoi ankesën e paraqitur nga një numër deputetësh, të cilët, ndër të tjera, kishin kërkuar që gjykata t’i shpallte jokushtetuese tri vendimet e Parlamentit që shkarkonin nga detyra drejtuesin – dhe në vijim emëronin një drejtor të ri – e Inspektoratit të Lartë për Deklarimin dhe Kontrollin e Pasurisë dhe Konfliktet e Interesit (një organ administrativ i pavarur). Ndër të tjera, gjykata konstatoi se më shumë se sa akte rregullatorë, aktet e kundërshtuara kishin qenë vendime individuale, në lidhje me shkarkimin e një zyrtari publik; për këtë arsye, çdo vlerësim i pajtueshmërisë së tyre me Kushtetutën ishte nën juridiksionin e gjykatave administrative të zakonshme, përpara së cilave procedurat tashmë ishin ndërmarrë nga pala e interesuar.

LIGJI

I. SHKELJE E PRETENDUAR E NENIT 6§1 TË KONVENTËS NË LIDHJE ME TË DREJTËN PËR NJË GJYKATË TË KRIJUAR ME LIGJ PËR PRANINË E L.D. NË TRUPËN E KOLEGJIT TË POSAÇËM TË APELIMIT

60. Kërkuesi u ankua në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës se të drejtat dhe detyrimet e tij civile nuk ishin përcaktuar nga një “gjykatë e krijuar me ligj”, pasi L.D. (i cili ishte ulur në trupën e KPA-së që gjykoj çështjen e kërkuetit) ishte caktuar në detyrë në shkelje të ligjit vendës.

61. Pjesa përkatëse e nenit 6§1 të Konventës parashikon, si më poshtë:

“Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile, ashtu edhe për bazueshmërinë e çdo akuze penale në ngarkim të tij.”.

A. Pranueshmëria

1. Parashtrimet e palëve

62. Qeveria parashitroi, se sipas praktikës gjyqësore të mirëpërcaktuar të Gjykatës Kushtetuese (shih paragrafin 59 më sipër), kushtetutëshmëria e akteve (jo rregullatorë) individual – duke përfshirë vendimin e Parlamentit për emërimin e anëtarit konkret të KPA-së në çështjen e ankuesit – duhej të ishte kundërshtuar në gjykatat administrative të zakonshme në vend që të kundërshtohet në Gjykatën Kushtetuese. Duke qenë se ankuesi nuk i kishte ndërmarrë këto procedura, sipas këndvështrimit të Qeverisë, ai nuk kishte shteruar mjete e disponueshme vendëse.

63. Gjithashtu, Qeveria deklaronte se ankesa e kërkuarit ishte haptazi e pambështetur.

64. Ankuesi parashitroi se ai i kishte shteruar të gjitha mjetet e disponueshme vendëse duke ngritur më herët në mënyrë të veçantë çështjen e emërimit të paligjshëm të gjyqtarit L.D., respektivisht në KPA dhe në Gjykatën Kushtetuese, ku të dyja kishin refuzuar të shqyrtonin pretendimet e tij. Ai argumentoi se gjykatat administrative nuk kishin juridiksion për të vendosur nëse një gjyqtar ishte caktuar në KPA, në përputhje me ligjin, dhe theksoi se praktika gjyqësore kushtetuese, e cituar nga Qeveria konkrete, kishte lidhje me një kundërshtim ndaj emërimit të një zyrtari të një organi administrativ, dhe për këtë arsye nuk kishte lidhje me çështjen konkrete.

2. Vlerësimi i Gjykatës

65. Paraprakisht, palët nuk kundërshtuan, dhe Gjykata dakordësohet se neni 6 § 1 i Konventës zbatohet në këtë aspekt civil të procedurave për rivlerësimin e ankuesit (shih *Xboxhaj kundër Shqipërisë*, nr. 15227/19, § 9 shkurt 2021).

66. Për t'u kthyer te shterimi i mjeteve vendëse, Gjykata përsërit se rregulli referuar në nenin 35 § 1 të Konventës i detyron personat që kërkojnë të paraqesin një çështje kundër Shtetit përpara një organi gjyqësor ndërkombëtar të përdorin fillimisht mjetet e garantuara nga sistemi ligjor kombëtar, duke i përjashtuar Shtetet, në këtë mënyrë, nga detyrimi që të përgjigjen përpara një organi ndërkombëtar për aktet e tyre përpara se të kenë përdorur mundësinë për t'i zgjidhur çështjet në mënyrën e duhur në sistemet e tyre ligjore. Për të respektuar rregullin, një ankuesi i duhet ofruar rekursi i zakonshëm ndaj mjeteve që janë të disponueshme dhe të mjaftueshme për të përballuar zgjidhjen për shkeljet e pretenduara. Ekzistenca e mjeteve konkrete duhet të jetë mjaftueshëm e sigurt jo vetëm në teori, por edhe në praktikë, pasi në të kundërt atyre do t'u mungojë aksesueshmëria dhe efikasiteti i nevojshëm (shih *Vučković dhe të Tjerët kundër Serbisë* (kundërshtimi paraprak) [DHM], nr. 17165/11 dhe 29 të tjerë, § 70, 25 mars 2014).

67. Është përgjegjësia e Qeverisë që pretendon mosshterimin për t'i provuar Gjykatës së mjeti ishte efektiv, i disponueshëm në teori dhe në praktikë në periudhën përkatëse. Pasi një barrë e tillë të jetë provuar, i mbetet ankuesit të provojë se mjeti i garantuar nga Qeveria faktikisht u shterua ose se për disa arsye të caktuara ishte i papërshtatshëm dhe joefektiv në rrethanat konkretet të çështjes, apo se ekzistonin rrethana të veçanta që e çlironin atë nga kjo kërkesë (po aty, § 77).

68. Duke u kthyer në çështjen konkrete, Gjykata vëren se Qeveria nuk iu përgjigj pretendimit specifik të ankuesit se nuk i takonte një gjykatë administrative të shkallës së parë që të vendoste për ligjshmërinë e emërimit të një gjyqtari në KPA, një prej gjykatave më të larta në vend. Gjykata ndan dyshimet e ankuesit për këtë aspekt.

69. Sido që të jetë, Gjykata bie dakord me argumentin e ankuesit se praktika gjyqësore tek e cila u mbështet Qeveria nuk duket të jetë e përshtatshme për sa i përkiste shkarkimit nga detyra dhe

emërimin nga Parlamenti të një zyrtari të një organi administrativ, ndërsa ankesa e kërkuesit kishte të bënte me një gjyqtar të KPA-së, i cili është një organ gjyqësor dhe kushtetues (shih paragrafin 59 më sipër), gjyqtarët e të cilit kanë statusin e gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese (shih paragrafin 47 më sipër). Për më tepër, Qeveria nuk citonte ndonjë vendim të dhënë nga një gjykatë administrative e shkallës së parë që të kishte shërbyer si një mjet efektiv në situatat e krahasueshme me atë të ankuesit.

70. Më i rëndësishëm është fakti se Gjykata vëren që KPA dhe Gjykata Kushtetuese – përpara së cilave ankuesi paraqiti procedurat për këtë çështje, dhe të cilat kishin, në këtë mënyrë, mundësinë të zbatonin praktikën gjyqësore të cituar nga Qeveria, e cila pretendohet të ishte e mirëpërcaktuar – nuk iu referuan asaj jurisprudence apo gjykatës administrative të shkallës së parë si një mjet që mund të përdorej nga ankuesi. Qeveria nuk identifikoi as ndonjë çështje për mosshërim, në lidhje me veprimet e ankuesit.

71. Përkundrazi, një nga arsyet referuar nga Gjykata Kushtetuese në kundërshtimin e ankesës së kërkuesit ishte se e drejta e kërkuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj” garantohej gjatë procesit të rivlerësimit të kryer përpara dhe nga KPA (shih §§ 21 dhe 24 të vendimit të Gjykatës Kushtetuese të paraqitur në paragrafin 43 më sipër), juridiksioni ekskluziv i së cilës e hoqi çështjen nga juridiksioni i zakonshëm i Gjykatës Kushtetuese. Ky përfundim i Gjykatës Kushtetuese vë në dyshim qëndrimin e Qeverisë se ankesa e kërkuesit në lidhje me të drejtën e tij për një “gjykatë të krijuar me ligj” ishte nën juridiksionin e gjykatave administrative.

72. Në lidhje me rrethanat, Gjykata nuk mundet të ndjekë pretendimin e Qeverisë se gjykata administrative e shkallës së parë ishte një mjet efektiv për sa i përkiste kundërshtimit të kërkuesit për emërimin e L.D. në KPA (shih paragrafin 67 më sipër).

73. Për sa më sipër, pretendimi i Qeverisë për mosshfrytëzim rrëzohet.

74. Gjykata vëren se kjo ankesë nuk është as haptazi e pambështetur dhe as e papranueshme, sipas arsyeve të listuara në nenin 35 të Konventës. Për këtë arsye, ajo duhet të shpallet e pranueshme.

B. Meritat

1. Parashtrimet e palëve

a) Kërkuesi

75. Kërkuesi parashtrroi se trupa e KPA-së e cila kishte shqyrtuar çështjen e tij nuk përbënte një “gjykatë të krijuar me ligj”, sipas kuptimit të nenit 6 § 1 të Konventës, pasi njëri prej gjyqtarëve, më konkretisht L.D., nuk kishte përbushur kushtet statutores të përzgjedhshmërisë për t’u emëruar në KPA si gjyqtar.

76. Veçanërisht, ankuesi parashtrroi se neni 6(1)(dh) i ligjit për rivlerësimin parashikonte se kandidatët, të cilët ishin shkarkuar më herët nga detyra nuk mund të emëroheshin si gjyqtarë të KPA-së; për këtë arsye, L.D. i cili ishte shkarkuar nga detyra si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë në vitin 1997 nuk e kishte përbushur atë kusht dhe për pasojë, ishte emëruar në shkelje të ligjit.

77. Për më tepër, ankuesi parashtronte se L.D. nuk kishte përbushur një numër kriteresh të tjera për përzgjedhshmërinë, në lidhje me kohëzgjatjen e eksperiencës së tij profesionale, notën mesatare që kishte arritur gjatë studimeve të tij në drejtësi, gradat akademike dhe njohuritë në gjuhën angleze.

78. Për sa më sipër, ankuesi argumentonte se Avokati i Popullit dhe Parlamenti duhet t’i kishin kontrolluar kandidatët për KPA me më shumë kujdes dhe duhet të ishin siguruar se të gjithë anëtarët e KPA-së kishin një nivel të lartë të integritetit moral dhe profesional, për shkak të pushtetit të tyre për të vendosur në lidhje me ndërprerjen e karrierave të magistratëve të cilët kishin shërbyer për shumë vite në sistemin e drejtësisë. Sipas opinionit të ankuesit, kjo ishte e vetmja mënyrë për të

garantuar se procesi i rivlerësimit ishte i ligjshëm dhe i besueshëm në sytë e publikut dhe të magjistratëve.

b) Qeveria

79. Qeveria kundërshtoi pohimin e ankuesit se kishte pasur një shkelje të kërkesës për një “gjykatë të krijuar me ligj” në përputhje me nenin 6 § 1 të Konventës.

80. Qeveri argumentoi se duke qenë se L.D. kishte fshehur faktin se ai nuk kishte përmbushur kriteret e përzgjedhshmërisë të parashikuara në nenin 6(1) (dh) të ligjit për rivlerësimin, Avokati i Popullit dhe ONM nuk kishin pasur arsye të kryenin një hetim të detajuar në historikun e karrierës së tij. Në të njëjtën mënyrë, L.D. kishte fshehur shkarkimin e tij të mëparshëm nga detyra kur ishte pyetur specifikisht nga komisioni parlamentar i posaçëm nëse ishte shkarkuar ndonjëherë nga ndonjë detyrë; prandaj, Parlamenti nuk mund të kritikohet për faktin se e kishte emëruar L.D. në KPA. Sipas këndvështrimit të Qeverisë, fakti ndalues për emërimin e L.D. në KPA ishte bërë i ditur vetëm në një fazë të mëvonshme dhe Parlamenti nuk kishte vepruar në mënyrë arbitrare apo të qëllimshme në emërimin e L.D. në KPA.

81. Në vijim Qeveria argumentoi se duhej bërë dallimi midis çështjes konkrete dhe çështjes *Guðmundur Andri Ástráðsson kundër Islandës* ([DHM], nr. 26374/18, 1 dhjetor 2020), pasi nuk kishte pasur ndërhyrje politike në emërimin e L.D. Gjithashtu, Qeveria argumentoi se, në përgjithësi, ishin respektuar rregullat për emërimin e L.D. në KPA, ndërsa shkelja e pretenduar nga ankuesi nuk kishte qenë shumë e rëndë; për këtë arsye, nuk kishte pasur shkelje të ndonjë rregulli themelor, në lidhje me procedurën për emërimin e gjyqtarëve.

82. Për sa i përket aspektit, nëse pretendimet e ankuesit ishin adresuar nga autoritetet vendëse, Qeveria iu referua kërkesave të paraqitura nga ankuesi në KPA (shih paragrafët 35 dhe 36 më sipër), ankesave të tij kushtetuese dhe penale dhe procedurave disiplinore kundër L.D., duke parashtruar se ishte e qartë se autoritetet vendëse i kishin adresuar rregullisht pretendimet e ankuesit.

2. Vlerësimi i Gjykatës

3.

a) Në lidhje me ndikimin e shkarkimit të mëparshëm nga detyra të L.D. në emërimin e tij të radhës në KPA

i. Parimet e përgjithshme

83. Në vendimin e saj në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson kundër Islandës* (cituar më sipër, § 218 e në vijim), Dhoma e Madhe e Gjykatës sqaroi fushën e veprimit të, dhe kuptimin që i jepej, konceptit një “gjykatë e krijuar me ligj”. Gjykata analizoi komponentët individual të atij koncepti dhe gjykoi se si duhej të interpretoheshin në mënyrë që të reflektohej qëllimi i tij, dhe domosdoshmërisht, të garantohej se mbrojtja që ofronte ishte me të vërtetë efikase.

84. Në lidhje me nocionin një “gjykatë”, përveç detyrimeve që lindnin nga praktika gjyqësore e Gjykatës, Gjykata theksoi rëndësinë e padiskutueshme të një procesi rigoroz për emërimin e gjyqtarëve për t’u garantuar se në postet gjyqësore do të emëroheshin kandidatët më të kualifikuar – si në aspektin e kompetencës teknike edhe të integritetit moral. Gjykata nënvizoi se sa më lartë në hierarki të pozicionohet një gjykatë, aq më kërkuese duhej të ishin kriteret e aplikueshme për përzgjedhjen. Në opinionin e Gjykatës, një përzgjedhje e tillë e mbështetur në merita nuk garanton vetëm kapacitetin teknik të një organi gjyqësor në dhënien e drejtësisë si një “gjykatë”, por është e rëndësishme edhe për të siguruar besimin e publikut në gjyqësor (po aty, § 222).

85. Në lidhje me termin “krijuar”, Gjykata konstatoi se procesi për emërimin e gjyqtarëve në mënyrë të domosdoshme përfshinte një element të rëndësishëm të konceptit “krijuar me ligj”, duke pasur në konsideratë rëndësinë e saj themelore për funksionimin e duhur dhe legjitimitetin e gjyqësorit në një shtet demokratik të udhëhequr nga shteti i së drejtës. Në gjykimin e Gjykatës,

shkeljet e ligjit që rregullon procesin e emërimeve në gjyqësor mund të sillnin pjesëmarrjen “e parregullt” të gjyqtarit konkret në shqyrtimin e një çështje (po aty, §§ 226–227).

86. Në lidhje me shprehjen “me ligj”, Gjykata sqaroi se edhe komponenti i tretë nënkuptonte një “gjykatë e krijuar në përputhje me ligjin”. Ajo vlerësoi se ligji respektiv vendës për emërimet në gjyqësor duhej të shprehej në terma sa më të qartë të ishte e mundur, në mënyrë që të mos lejoheshin ndërhyrje arbitrare në procesin e emërimit (po aty, §§ 229–230).

87. Në vijim Gjykata theksoi se edhe pse e drejta për një “gjykatë të krijuar me ligj” ishte një e drejtë e pavarur, sipas nenit 6 § 1 të Konventës, një ndërlidhje shumë e afërt ishte formuluar në praktikën gjyqësore të Gjykatës midis asaj të drejte specifike dhe garancive për “pavarësi” dhe “paanshmëri”. Kërkesat institucionale të nenit 6 § 1 shprehnin qëllimin e zakonshëm për ruajtjen e parimeve themelore të shtetit të së drejtës dhe ndarjen e pushteteve (po aty, §§ 231–233).

88. Duke pasur parasysh sa më sipër, Gjykata theksoi se parimi i shtetit të së drejtës përfshin një numër parimesh të tjera po aq të rëndësishme dhe mundësisht kundërbalacuese (po aty, §§ 237–240). Këto parime përfshijnë veçanërisht sigurinë ligjore dhe respektin për forcën e *res judicata*, si edhe parimin e palëvizshmërisë së gjyqtarëve gjatë mandatit të tyre; shmangia nga këto parime mund të justifikohet vetëm në rrethana të jashtëzakonshme dhe të mirëpërcaktuara. U takon autoriteteve kombëtare që në secilën çështje “të përcaktojnë nëse ka një nevojë të domosdoshme – të një karakteri të rëndësishëm dhe detyrues – që justifikon shmangien” nga parimet e sigurisë ligjore dhe të besimit në publik në gjyqësor “në rrethanat e veçanta të një çështje” (po aty, § 240).

89. Për të vlerësuar nëse parregullsitë në një procedurë të caktuar për emërimet në gjyqësor ishin aq serioze sa të passillnin shkeljen e së drejtës për një gjykatë të themeluar me ligj, dhe nëse balanca midis parimeve detyruese është prishur nga autoritetet shtetërore, Gjykata përgatiti një test matës të përbërë nga tri kritere, të përzgjedhura në mënyrë kumulative (po aty, § 243).

90. Fillimisht, në parim, duhet të ekzistojë një shkelje e dukshme e ligjit vendës, në kuptimin që shkelja duhet të jetë e identifikueshme në mënyrë objektive dhe të vërtetë. Në përcaktimin e këtij aspekti, Gjykata do të mbështetet në interpretimin e gjykatave vendëse, për faktin nëse ka pasur një shkelje të ligjit vendës, në rast se shkelja nuk është “flagrante” – që do të thotë, nëse konstatimet e gjykatave vendëse nuk mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. Megjithatë, mungesa e një shkeljeje të tillë nuk përjashton mundësinë e shkeljes së të drejtës për një gjykatë të krijuar me ligj, duke qenë se një procedurë e cila duket se është në përputhje me rregullat vendëse, gjithsesi mund të sjellë rezultate, të cilat nuk janë në përputhje me objektin dhe qëllimin e asaj të drejte. Në një rast të tillë, Gjykata, sipas rastit, duhet të bëjë shqyrtimin e saj sipas kriterit të dytë dhe të tretë të testit, paraqitur në vijim, për të përcaktuar nëse rezultatet e zbatimit të rregullave konkret vendës kanë qenë në përputhje me kërkesat specifike të së drejtës për një “gjykatë të krijuar me ligj” sipas kuptimit në Konventë (po aty, §§ 244–245).

91. Së dyti, shkelja konkrete duhet të vlerësohet sipas objektit dhe qëllimit të kërkesës për një “gjykatë të krijuar me ligj” – më konkretisht, të garantohet se gjyqësori realizon detyrat e tij i pavarur nga ndërhyrje të parregullta dhe në këtë mënyrë ruan shtetin e së drejtës dhe ndarjen e pushteteve. Sipas rrethanave, shkeljet e një natyre tërësisht teknike, të cilat nuk kanë ndikim në legjitimitetin e procesit të emërimeve duhet të konsiderohen se janë nën pragun konkret. Nga ana tjetër, shkeljet të cilat cenojnë rregullat më themelore në procedurën e emërimeve (të tillë si kriteret e përzgjedhshmërisë) ose shkeljet që mund të dëmtojnë qëllimin dhe ndikimin e kërkesës “të krijuar me ligj” (sipas interpretimit të Gjykatës) duhet të konsiderohen se e shkelin atë kërkesë (po aty, § 246).

92. Së treti, shqyrtimi i realizuar nga gjykatat vendëse, nëse ka ndonjë të tillë, për pasojat ligjore – për sa u përket të drejtave të një individi sipas Konventës – e një shkeljeje të një rregulli të brendshëm, në lidhje me emërimet gjyqësore luan një rol të rëndësishëm në përcaktimin nëse një

shkelje e tillë ka cenuar të drejtën e aksesit në një “gjykatë të krijuar me ligj”, dhe në këtë mënyrë, bëhet pjesë e vet testimit. Një vlerësim nga gjykatat vendëse të efekteve ligjore për një shkelje të tillë duhet të kryhet në mbështetje të praktikës gjyqësore përkatëse të Konventës dhe parimeve që burojnë prej saj (po aty, §§ 248 dhe 250).

93. Gjykata e ka zbatuar testimin e mësipërm në një sërë çështjesh të kohëve të fundit që kanë lidhje me kërkesën në nenin 6 §1 të Konventës se një gjykatë duhet të krijohet me ligj (shih, çështjet më të fundit, *Advance Pharma sp. Z o.o kundër Polonisë*, nr. 1469/20, § 349, 3 shkurt 2022; *Dolińska-Ficek dhe Ozimek kundër Polonisë*, nr. 49868/19 dhe 57511/19, § 353, 8 nëntor 2021; *Reczkowicz kundër Polonisë*, nr. 43447/19, § 280, 22 korrik 2021; dhe *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kundër Polonisë*, nr. 4907/18, §289, 7 maj 2021).

ii. Zbatimi i parimeve të mësipërme në çështjen konkrete

a) Nëse pati një shkelje të qartë të ligjit vendës

94. Për të përcaktuar nëse u cenua ligji vendës si rezultat i emërimit të gjyqtarit L.D. në KPA, Gjykata duhet të identifikojë pozicionin e autoriteteve vendëse, në lidhje me këtë aspekt. Kështu, Gjykata vëren, se KPA-ja dhe Gjykata Kushtetuese nuk e shqyrtuan këtë aspekt (shih paragrafët 35, 36 dhe 41 më sipër), ndërsa procedurat disiplinore ndaj L.D. u ndërmorën me arsyetimin se ai ishte dënuar për një vepër penale pas emërimit të tij në detyrë (shih paragrafin 16 më sipër); për këtë arsye, procedurat nuk përcaktuan aspektin specifik nëse emërimi fillestar i L.D. ishte bërë në përputhje me ligjin. Për sa i përket procesit penal kundër L.D., ai kishte të bënte me aspektin nëse ai kishte kryer falsifikim në aplikimin e tij për pozicionin e gjyqtarit në KPA; përsëri, kjo problematikë është e ndryshme nga problematika që ka të bëjë me faktin nëse emërimi i tij ishte i ligjshëm. Në shqyrtimin e elementit *mens rea* të akuzës për falsifikim kundër L.D., gjykatat penale vendëse bënë një sërë konstatimesh për faktin nëse L.D. kishte përmbushur kërkesat e ligjit vendës, në lidhje me aplikimin e tij për pozicionin e gjyqtarit në KPA. Megjithatë, nuk rezulton se gjykatat e zakonshme, duke përfshirë Gjykatën e Lartë, kishin pushtetin të merrnin një vendim për ligjshmërinë e emërimit të L.D., i cili si gjyqtar i KPA-së, kishte statusin e gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese. Duke iu referuar rrethanave, Gjykata vlerëson, se aspekti, nëse kishte pasur një shkelje të qartë të ligjit vendës në emërimin e L.D. në KPA, nuk kishte marrë përgjigje nga gjykatat vendëse. Sidoqoftë, Gjykata mund të marrë në konsideratë konstatimet kontekstuale të gjykatave vendëse për këtë aspekt.

95. Në vlerësimin e problematikës nëse ka pasur në të vërtetë një shkelje të qartë të ligjit vendës, Gjykata do të mbajë në konsideratë rrethanat e mëposhtme, të cilat nuk u kundërshtuan nga palët. Së pari, neni 6(1) (dh) i ligjit për rivlerësimin parashikonte, se një kandidat i cili ka qenë subjekt i masës disiplinore të shkarkimit nga detyra në kohën e aplikimit të tij për pozicionin e gjyqtarit në KPA, nuk mund të emërohej në atë pozicion (shih paragrafin 50 më sipër). Sipas rrethanave, emërimi pranë KPA-së i një kandidati i cili nuk përmbushte atë kusht ishte në kundërshtim me ligjin vendës. Së dyti, L.D. kishte qenë subjekt i masës disiplinore të shkarkimit nga detyra në vitin 1997, për shkelje të ligjit dhe për paaftësi (shih paragrafin 8 më sipër).

96. Një tjetër aspekt i pakundërshtuar midis ankuesit dhe Qeverisë ishte edhe fakti se masa disiplinore kundër L.D. vijonte të ishte në fuqi – që do të thotë se ajo nuk ishte hequr nga të dhënat e tij. Edhe pse Gjykata e Lartë e kishte marrë në konsideratë faktin se masa disiplinore kundër L.D. nuk ishte hequr nga të dhënat e tij, Gjykata thekson se ato konstatime ishin kufizuar brenda qëllimit për të vlerësuar përgjegjësinë penale të L.D. në lidhje me deklaratat e bëra në aplikimin e tij për pozicionin në KPA, dhe jo në ligjshmërinë e emërimit të tij nga Parlamenti, si e tillë. Kjo çështje e fundit do të kërkonte interpretimin e rregullave përkatës të parashikuar në ligjin shqiptar për heqjen nga të dhënat e gjyqtarëve të shkeljeve disiplinore të kryera prej tyre, duke u lexuar së bashku me nenin 6(1) (dh) të ligjit të rivlerësimit. gjithashtu, neni 6(1) (c) i ligjit të rivlerësimit (shih paragrafin 50 më sipër), u jepte të drejtën kandidatëve për pozicionin e gjyqtarit në një nga organet e *vetting*-ut, në

rast se gjatë karrierës së tyre ata kishin marrë vlerësime pozitive për aftësitë dhe etikën e tyre profesionale dhe për integritetin e tyre moral, gjë që vështirë se mund të jetë e mundur, duke pasur parasysh shkarkimin e mëparshëm nga detyra për “shkelje të ligjit dhe paaftësi”.

97. E teksa nuk i takon Gjykatës të japë një interpretim përfundimtar të ligjit vendës, veçanërisht në mungesë të deklarimeve të qarta dhe autoritare të gjykatave vendëse, është e qartë se shkarkimi i L.D. nga detyra në vitin 1997 si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë ka ngritur pikëpyetje të rëndësishme për sa i përket ligjshmërisë së emërimit të tij nga Parlamenti në pozicionin e gjyqtarit të KPA-së, gjë e cila u kundërshtua në vijim nga ankuesi gjatë procedurave vendëse. Për këtë arsye, Gjykata do të procedojë mbi bazën se pretendimi i ankuesit për këtë aspekt ishte për t’u diskutuar dhe mjaftueshëm serioz sa për të krijuar detyrimin për gjykatat vendëse që ta merrnin në konsideratë këtë problem.

98. Për sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se kërkuesi ngriti një pretendim serioz dhe që duhej të shqyrtohej për një shkelje të qartë të ligjit vendës, në lidhje me emërimin e L.D. në KPA.

b) Nëse shkelja e ligjit vendës kishte lidhje me një rregull themelor për procedurën për emërimin e gjyqtarëve

99. Në rastin kur përcaktohet nëse një defekt i caktuar në procesin e emërimeve në gjyqësor ka qenë aq i rëndë sa të shkaktohej një shkelje të së drejtës për “një gjykatë të krijuar me ligj”, i duhet kushtuar vëmendje, midis të tjerash, qëllimit të ligjit që duket se është shkelur – që do të thotë, nëse kërkonte të parandalohet një ndërhyrje e parregullt nga ana e ekzekutivit apo legjislativit në gjyqësor, dhe nëse shkelja konkrete dëmtohej vetë esencën e së drejtës për një “gjykatë të krijuar me ligj” (shih *Guðmundur Andri Ástráðsson*, cituar më sipër, §§ 226 dhe 225). Në lidhje me këtë, Gjykata ka nënvizuar tashmë se kërkesat për përzgjedhshmërinë në emërimin e gjyqtarëve konsiderohen si rregulla themelore, shkelja e të cilëve cenon qëllimin dhe ndikimin e kërkesës të “krijuar me ligj” (shih, po aty, § 246).

100. Sipas rrethanave, Gjykata do ta përcaktojë këtë pikë sipas qëllimit të rregullit që pretendohet të jetë shkelur – me konkretisht neni 6(1)(dh) i ligjit të rivlerësimit. Argumenti i Qeverisë, se janë respektuar rregullat e tjerë që zbatohen për emërimin e gjyqtarëve të KPA-së, ka një peshë të kufizuar në këtë vlerësim.

101. Gjykata vëren se, me përjashtim të argumentit të sipërpërmendur se janë zbatuar rregullat e tjera për emërimin e gjyqtarit L.D. në KPA, Qeveria nuk parashtroi ndonjë koment në lidhje me qëllimin e seksionit 6 (1)(dh) të ligjit të rivlerësimit; dhe nuk paraqiti as ndonjë arsye se përse ai rregull duhet të konsiderohet si një rregull teknik, shkelja e të cilit nuk do të ishte e ndonjë serioziteti të konsiderueshëm.

102. Nga ana tjetër, ankuesi parashtroi – dhe Gjykata ra dakord – se rregulli konkret synonte të ruante legjitimitetin dhe besimin e publikut te procesi i rivlerësimit. Edhe Gjykata priret të jetë dakord me gjykatat vendëse, të cilat – për aq sa ato e trajtuan këtë çështje sipas kontekstit të procesit penal ndaj L.D. – bënë deklaratatë ngjashme në lidhje me rëndësinë e kërkesës për përzgjedhshmërinë të parashikuar në nenin 6(1)(dh) të ligjit të rivlerësimit (shih paragrafët 25 dhe 29 më sipër). Është e qartë se emërimi i një personi i cili nuk përmbush kriteret statutorë për një post të caktuar në gjyqësor mund të dëmtojë legjitimitetin e funksionit gjyqësor në fjalë. Sipas Gjykatës, rëndësia e kriterëve statutorë të përzgjedhshmërisë për gjyqtarët është e qartë edhe në ligjin për gjyqtarët dhe prokurorët, i cili parashikon se mosrespektimi i kriterëve të përzgjedhshmërisë çon në ndërprerjen e mandatit të magjistratit në datën e vendimit, i cili e njeh një mosrespektim të tillë dhe pavarësisht periudhës që prej emërimit të parë (shih paragrafin 53 më sipër).

103. Në vijim, Gjykata vlerëson se për sa ka të bëjë me procedurat e rivlerësimit, KPA-ja është gjykata më e lartë në vend. Sipas rrethanave, emërimi në KPA i një kandidati, i cili më herët është shkarkuar nga detyra për një shkelje të ligjit dhe për paaftësi (shih paragrafët 9 dhe 51 më sipër) vështirë se mund të pajtohet me kërkesën, që sa më i lartë të jetë niveli i një gjykate në hierarkinë e

gjyqësorit, më kërkuese duhet të jenë kriteret e zbatueshme të përzgjedhjes (shih paragrafin 84 më sipër).

104. Edhe pse Qeveria nuk e kundërshtoi konstatimin se L.D. ishte emëruar në kundërshtim me nenin 6(1)(dh) të ligjit të rivlerësimit, ajo argumentoi se nuk kishte pasur shkelje të së drejtës së kërkuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj”, pasi L.D. nuk kishte treguar për masën disiplinore ndaj tij dhe autoritetet nuk kishin pasur dijeni për një gjë të tillë. Në vijim, Qeveria shprehej se në ndryshim nga rrethanat në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson*, në çështjen konkrete autoritetet vendëse nuk kishin ndërhyrë në procedurën e emërimit të L.D. në mënyrë të tillë që do të vinte në pikëpyetje pavarësinë e tij. Si pasojë, Gjykata do t'i adresojë këto argumente me radhë.

105. Në lidhje me argumentin e Qeverisë, se padijenja e autoriteteve për shkarkimin e L.D nga detyra e tij si gjyqtar i Gjykatës së Rrethit Tiranë në vitin 1997 duhet të konsiderohet se përjashton mundësinë që autoritetet të kenë shkelur të drejtën e ankuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj”, Gjykata vlerëson se Shtetet kanë një detyrim të përgjithshëm për të organizuar sistemet e tyre ligjore, në mënyrë të tillë që të sigurojnë pajtueshmërinë me kërkesat e nenit 6 § 1 (shih, *mutatis mutandis*, *Krastanov kundër Bullgarisë*, nr. 50222/99, § 74, 30 shtator 2004). Për këtë arsye, u takonte autoriteteve vendëse të përdornin të gjitha mjetet që kishin në dispozicion për të garantuar se gjyqtarët e KPA-së përmbushnin kërkesat statutores për pozicionin e tyre. Në lidhje me këtë, Gjykata bie dakord me pohimet e gjykatave vendëse se autoritetet përkatëse kishin detyrimin të verifikonin, se aplikimi i L.D. për pozicionin e gjyqtarit në KPA respektonte kërkesat statutores për pozicionin e tij (shih paragrafët 26 dhe 28 më sipër).

106. Gjithashtu, Qeveria nuk iu referua ndonjë vështirësie për të verifikuar nëse L.D. kishte qenë subjekt i masës disiplinore të shkarkimit nga detyra në të shkuarën. Nga ana tjetër, ai informacion ishte në të dhënat zyrtare dhe ishte cituar jo më vonë se sa në vitin 2016 në skualifikimin e L.D. nga pozicioni i gjyqtarit të Gjykatës së Rrethit Tiranë (shih paragrafin 9 më sipër). Gjithashtu, një anëtar i komisionit të posaçëm parlamentar i drejtoi L.D një pyetje specifike të lidhur me largimin e tij të mëhershëm nga gjyqësori (shih paragrafin 13 më sipër).

107. Në lidhje me argumentin se pavarësia e L.D nuk vihej në pikëpyetje nga autoritetet vendëse, Gjykata vlerëson se kërkesat që një gjykatë të jetë e “krijuar me ligj” dhe “e pavarur” përbëjnë të drejta të pavarura. Fakti se në disa raste ato shqyrtohen të lidhura me njëra-tjetrën, për shkak të lidhjes së tyre të ngushtë, nuk do të thotë se pajtueshmëria e mundshme me rregullat për kërkesën për “pavarësi”, nuk përjashton një shkelje të kërkesës që një gjykatë të jetë e “krijuar me ligj” (shih paragrafin 87 më sipër).

108. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se aspekti i përshtatshmërisë së gjyqtarit L.D. në detyrë kishte të bënte me një rregull themelor në lidhje me emërimin e gjyqtarëve të KPA-së.

c) Nëse pretendimet në lidhje me të drejtën për një “gjykatë të krijuar me ligj” u shqyrtuan dhe korrigjuan në mënyrë efektive nga gjykatat vendëse

109. Qeveria parashtroi, se, ndryshe nga rasti i gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese të zakonshme, nuk ka asnjë parashikim specifik në ligjin shqiptar që parashikon një ndërprerje të parakohshme të mandatit të një gjyqtari të KPA-së për arsyen se ai/ajo nuk kishte përmbushur kushtet e përzgjedhshmërisë. Në të njëjtën kohë, Qeveria iu referua efektit të kombinuar të procedurave në KPA, Gjykatën Kushtetuese dhe gjykatave penale, me argumentin se autoritetet vendëse i kishin shqyrtuar pretendimet e kërkuesit në lidhje me aspektin që KPA nuk ishte një “gjykatë e krijuar me ligj” dhe i kishin korrigjuar ankesat e tij.

110. Në kërkesën e paraqitur prej tij më 17 janar 2020 (shih paragrafin 35 më sipër), teksa çështja e tij e rivlerësimit ishte në vijimësi në KPA, ankuesi paraqiti informacionet përkatëse faktike dhe ligjore që mbështesnin pretendimin e tij të argumentueshëm se L.D. nuk ishte i përshtatshëm për pozicionin gjyqësor për shkakun se ai nuk kishte përmbushur kriteret e përzgjedhshmërisë në

momentin e emërimit të tij (shih paragrafin 35). Pavarësisht kësaj, Gjykata tashmë ka konstatuar (shih paragrafin 94 më sipër) se asnjë autoritet vendës nuk ka shqyrtuar – dhe jo më të këtë korrigjuar – aspektin nëse L.D. ishte emëruar në KPA në përputhje me ligjin vendës. Autoritetet vendëse, veçanërisht, nuk mbajtën një pozicion të qartë për aspektin nëse L.D. do t'i ndërpritej mandati (dhe nëse po, nga cili autoritet), apo nëse ai mund të përjashtohej nga shqyrtimi i çështjes së kërkesit për shkakun se ai nuk kishte respektuar kriteret përkatëse të përzgjedhshmërisë.

111. Në lidhje me këtë aspekt, vendimet kushtetuese dhe disiplinore nuk mund të korrigjonin ankesën e kërkesit, sepse procedurat përfunduan pasi kërkesi ishte shkarkuar me anë të një vendimi të formës së prerë dhe të paankimueshëm nga KPA-ja.

112. I vetmi vendim që u shpall përpara shkarkimit të ankuesit ishte vendimi i KPA-së, e cila në datën 5 shkurt 2020 nuk pranoi të shqyrtonte kërkesat e ankuesit për përjashtimin e L.D. nga paneli i cili shqyrtonte çështjen e tij, me arsyetimin se i mungonte juridiksioni që të trajtonte pyetjet në lidhje me emërimin e tij në atë pozicion (shih paragrafin 36 më sipër). Qasja e KPA-së rezulton të jetë kontradiktore me vendimin e mëpasshëm të Gjykatës Kushtetuese, duke nënvizuar se i takonte KPA-së, si një kolegji i veçantë i Gjykatës Kushtetuese, të garantonte respektimin e së drejtës së ankuesit për një gjykatë të krijuar me ligj. Së fundmi, në vendimin e tij për shkarkimin e L.D. nga detyra. Komisioni Disiplinor i KPA-së konstatoi se ai kishte statusin e një gjyqtari të Gjykatës Kushtetuese, dhe ishte e detyrueshme që ai të shkarkohej nga detyra me të njëjtat kushte me ato që zbatoheshin për një gjyqtar të Gjykatës Kushtetuese, në mbështetje të nenit 128 § 2(b) të Kushtetutës (shih paragrafin 44 më sipër). Megjithatë, KPA-ja rezulton të ketë gjykuar, për arsye që nuk artikulohen në vendimin e tij të datës 5 shkurt 2020, se neni 127 § 1 (d) i Kushtetutës – i cili parashikon ndërprerjen e mandatit (shkarkimi nga detyra) të një gjyqtari të Gjykatës Kushtetuese me arsyetimin se ai ose ajo nuk ka respektuar kërkesat statutores të përzgjedhshmërisë (po aty) – nuk zbatohet për gjyqtarët e KPA-së.

113. Së fundmi, një parregullsi në procedurën e emërimit të një gjyqtari mund të mos jetë domosdoshmërisht e hapur për t'u kundërshtuar nga një individ, duke u mbështetur në të drejtën për një “gjykatë të krijuar me ligj” në mënyrë të vazhdueshme dhe të pacilësuar. Me kalimin e kohës, ruajtja e sigurisë ligjore dhe e sigurisë së mandatit gjyqësor do të marrë rëndësi në rritje në lidhje me të drejtën e ndërgjyqësit individual për një “gjykatë të krijuar me ligj” në ushtrimin balancues që duhet të realizohet (shih *Guðmundur Andri Ástráðsson*, cituar më sipër, §§ 252 dhe 284). Megjithatë, në çështjen konkrete, gjykatat vendëse nuk arritën asnjë balancë të cilësdo natyre.

114. Efekti i kombinuar i procedurave vendëse – veçanërisht pezullimi dhe më pas, shkarkimi i L.D. nga KPA bazuar në veprën e tij penale – mund të pengonte pretendime të tjera të ngjashme në të ardhmen. megjithatë, Gjykata nuk vlerëson se ato procedura korrigjuan ankesën e kërkesit.

d) Përfundim

115. Gjykata ka vendosur se ekzistonte një pretendim i argumentueshëm për një shkelje të qartë të rregullit themelor të ligjit vendës, i cili ka ndikuar në mënyrë të pafavorshme në emërimin e L.D. si gjyqtari i KPA-së.

116. Për sa më sipër dhe duke pasur në konsideratë veçanërisht faktin se gjykatat vendëse nuk trajtuan në mënyrën e duhur pyetjet e ngritura nga ankuesi në lidhje me Konventën, Gjykata arrin në përfundimin se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës, për shkak se L.D. ishte pjesë e trupës gjyqësore të KPA, e cila shqyrtoi çështjen e ankuesit.

b) Në lidhje me pretendimin për mospërmbushjen e kriterëve të tjera statutores të përzgjedhshmërisë nga L.D.

117. Duke pasur në konsideratë natyrën dhe fushën e veprimit të shkeljes së konstatuar në mbështetje të NENIT 6 § 1 të Konventës, në lidhje me të drejtën e ankuesit për një gjykatë të krijuar

me ligj (shih paragrafin 116 më sipër), Gjykata vendos të mos shqyrtojë pranueshmërinë dhe meritat e kësaj pjese të ankesës (shih paragrafin 77 më sipër).

II. SHKELJE E PRETENDUAR E NENIT 13 TË KONVENTËS

118. Kërkuesi parashtroi se nuk kishte pasur asnjë mjet efikas përpara një autoriteti vendës përpara të cilit të kundërshtonte shkarkimin e tij me gjasa të paligjshëm nga KPA-ja. Në këndvështrimin e tij, në mbështetje të rrethanave, kishte pasur një shkelje të nenit 13 të Konventës.

119. Qeveria iu referua çështjes *Xboxhaj* (cituar më sipër, § 416) dhe parashtroi se KPA-ja kishte ushtruar juridiksionin e tij të plotë në vlerësimin e të gjitha argumenteve faktike dhe ligjore të parashtruara nga kërkuesi. Në vijim, ata argumentuan se duke u shtuar procedurave të rivlerësimit një nivel të tretë të juridiksionit do të kishte komplikuar dhe zgjatur procesin.

120. Gjykata vlerëson se ankesa e kërkuesit nuk drejtohet kundër mostrajtit nga ana e autoriteteve të substancës së ankesës së tij, sipas nenit 6 § 1, në lidhje me aspektin për një “gjykatë të krijuar me ligj”, por më shumë në drejtim të mungesës së përgjithshme të mundësisë për të paraqitur një apelim kundër vendimit të KPA-së. Në përputhje me rrethanat, ankesa i bie të shqyrtohet në lidhje me ankesën, sipas nenit 8 të Konventës se shkarkimi i ankuesit nga detyra cenonte të drejtën e tij për jetë private (shih paragrafin 127 më poshtë).

121. Në lidhje më këtë, Gjykata përsërit, se nëse një shkelje e Konventës pretendohet të jetë kryer nga gjykata ose autoriteti më i lartë, zbatimi i nenit 13 është subjekt i një kufizimi të nënkuptuar përderisa ai nuk mund të interpretohet se kërkon që të ngrihen organe të posaçme për shqyrtimin e ankesave kundër vendimeve nga gjykatat më të larta (shih *Stoyanova-Tsakova kundër Bullgarisë*, nr. 17967/03, § 32, 25 qershor 2009).

122. Duke u kthyer në çështjen konkrete, Gjykata vlerëson, se KPA-ja është një gjykatë që përdoret si mjet i fundit në lidhje me procedurat e rivlerësimit. Në këtë mënyrë, kjo ankesë është e haptazi e pambështetur dhe duhet të rrëzohet, në përputhje me nenin 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës.

III. SHKELJE TË TJERA TË PRETENDUARA TË KONVENTËS

123. Kërkuesi paraqiti një sërë ankesash të tjera në mbështetje të nenit 6 § 1 të Konventës.

124. Fillimisht, ai u ankua se KPA-ja nuk kishte qenë një gjykatë e krijuar me ligj, duke iu referuar një mosrespektim tjetër të kriterëve statutorë të përzgjedhshmërisë në emërimin e gjyqtarit A.H. Specifikisht, në këndvështrimin e kërkuesit, gjyqtari A.H. nuk kishte vjetërsinë e kërkuar në profesion, nota e tij mesatare e studimeve akademike ishte vetëm tetë nga dhjetë në total, nuk kishte tituj akademikë, nuk kishte pasur ndonjë eksperiencë studimore jashtë Shqipërisë dhe nuk kishte njohuri shumë të mira të gjuhës angleze, siç kërkohej me ligj.

125. Së dyti, kërkuesi u ankua se gjyqtarët L.D. dhe A.H. nuk kishin paanshmërinë e nevojshme për të shqyrtuar çështjen e kërkuesit, pasi ai kishte kërkuar që të ndërpriteshin mandatet e tyre dhe kishte paraqitur një padi penale kundër L.D.

126. Së treti, kërkuesi u ankua edhe se procesi në KPA kishte qenë i padrejtë, për shkak të mosvënies së kërkuesit në dijeni të një kopje të “analizës financiare”, tek e cila gjykata ishte mbështetur për ta shkarkuar dhe e cila ka çuar në cenimin e parimit për procedura kundërshtuese.

127. Së fundmi, duke u mbështetur në të drejtën e tij për respektim të jetës së tij private, sipas nenit 8 të Konventës, kërkuesi pretendonte se vendimi i KPA-së për ta shkarkuar nga detyra kishte shkaktuar një ndërhyrje në atë të drejtë, gjë e cila nuk ishte as në përputhje me ligjin dhe as proporcionale me qëllimet legjitime të ndjekura.

128. Qeveria i kundërshtoi ankesat e mësipërme dhe argumentoi se nuk kishte pasur shkelje të atyre parashikimeve të Konventës.

129. Duke pasur në konsideratë natyrën dhe fushën e veprimit të shkeljes, sipas nenit 6 § 1 të Konventës, në lidhje me të drejtën e ankuesit për një gjykatë të krijuar me ligj (shih paragrafin 116 më sipër), Gjykata vendos të vijojë pa shqyrtuar pranueshmërinë dhe meritat e këtyre ankesave.

IV. ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

130. Neni 41 i Konventës parashikon:

“Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj dhe, nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjesshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar.”.

A. Dëmshpërblimi

131. Ankuesi i kërkoi Gjykatës t'i akordonte dëmshpërblim monetar në shumën e barabartë me pagën e tij mujore (rreth 2200 euro (EUR)), duke mbuluar periudhën nga data e shkarkimit të tij nga detyra deri në datën e rikthimit të tij në pozicionin e tij.

132. Në lidhje me dëmin jopasuror, kërkuesi parashitroi se dëmit ndaj imazhit dhe reputacionit të tij, si edhe stresit emocional që kishte përjetuar, nuk mund t'i vihej një vlerë monetare. Në përputhje me rrethanat, ai i kërkoi Gjykatës të akordonte shumën simbolike prej EUR 1.

133. Qeveria parashitroi se pretendimet ishin të paarsyeshme.

134. Gjykata vëren se ka konstatuar një shkelje të së drejtës për një “gjykatë të krijuar me ligj”, sipas nenit 6 § 1 të Konventës pa shprehur ndonjë opinion për meritat e shkarkimit të tij. Gjykata nuk mund të spekulojë se si do të kishin qenë rezultatet e procedurave të rivlerësimit ndaj ankuesit, në rast se do të ishin respektuar kërkesat e nenit 6 § 1 të Konventës, dhe ajo nuk dallon ndonjë lidhje rastësore midis shkeljes procedurale që ajo konstatoi dhe dëmshpërblimit monetar të pretenduar; për këtë arsye ajo e rrëzon këtë pretendim.

135. Në lidhje me dëmin jopasuror, Gjykata vlerëson se konstatimi i një shkeljeje të nenit 6 § 1 të Konventës përbën një shpërblim të drejtë për qëllimet e Konventës.

B. Kostot dhe shpenzimet

136. Ankuesi nuk parashitroi ndonjë pretendim për kostot dhe shpërblimet. Për këtë arsye, Gjykata nuk bën asnjë akordim.

V. ZBATIMI I NENIT 46 TË KONVENTËS

137. Neni 46 i Konventës parashikon:

“1. Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të respektojnë vendimin e formës së prerë të Gjykatës në çdo çështje ku ato janë palë.

2. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës i përcillet Komitetit të Ministrave, i cili mbikëqyr ekzekutimin e tij.”.

A. Parime të zbatueshme

138. Gjykata përsërit, se sipas nenit 46 të Konventës, Palët Kontraktuese kanë marrë përsipër të respektojnë vendimet e formës së prerë të Gjykatës në çdo çështje ku ato janë palë, teksa ekzekutimi mbikëqyret nga Komiteti i Ministrave. Ajo vijon, ndër të tjera, se një vendim në të cilin Gjykata konstaton një shkelje të Konventës ose të Protokolleve të saj vendos detyrimin ndaj Shtetit përgjegjës, jo vetëm që të paguajë shumat e akorduara për shpërblim të drejtë, por edhe të zgjedhë, nën mbikëqyrjen e Komitetit të Ministrave, masat e përgjithshme dhe/ose, nëse është me vend, individuale që do të miratohen në urdhrin e ligjor vendës për t'i dhënë fund shkeljes së konstatuar nga gjykata dhe për të korrigjuar sa më shumë të jetë e mundur efektet (shih *Scozzari dhe Giunta kundër Italisë* [DHM], nr. 39221/98 dhe 41963/98, § 249, GJEDNJ 2000-VIII, dhe *Stanev kundër Bullgarisë* [DHM], nr. 36760/06, § 254, GJEDNJ 2012).

139. Në vijim, Gjykata vëren se vendimet e saj kanë natyrë thelbësisht deklarative dhe se, në përgjithësi, kryesisht i takon Shtetit konkret që të zgjedhë, nën mbikëqyrjen e Komitetit të Ministrave, mjetet që do të përdoren në urdhrin e saj ligjor vendës për të shkarkuar detyrimin e saj,

sipas nenit 46 të Konventës (shih, për shembull, *Öcalan kundër Turqisë* [DHM], nr. 46221/99, § 210, GJEDNJ 2005-IV), me kusht që këto mjete të respektojnë konkluzionet dhe frymën e vendimit të Gjykatës (shih, për shembull, *Scovazzi dhe Giunta*, cituar më sipër, § 249, nr. 15172/13, §§ 148–49, 29 Maj 2019). Megjithatë, në rrethana të caktuara, Gjykata e ka gjykuar si të dobishme që t'i tregojë Shtetit përgjegjës llojin e masave që mund të merren për t'i dhënë fund situatës – shpesh sistematike – e cila ka çuar në konstatimin e shkeljes (shih, për shembull, *Ilgar Mammadov*, cituar më sipër, § 153).

140. Gjykata nuk ka juridiksion të urdhërojë, veçanërisht, rihapjen e procedurave (shih *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) kundër Zvicrës* (nr. 2) [DHM], nr. 32772/02, § 89, GJEDNJ 2009). Megjithatë, ashtu siç pohohet në rekomandimin nr. R (2000)2 të Komitetit të Ministrave, praktika e Komitetit të Ministrave në mbikëqyrjen e ekzekutimit të vendimeve të Gjykatës tregon se në rrethana përjashtuese, rishqyrtimi i një çështjeje ose rihapja e procedurave ka provuar të jetë mjeti më efikas, në mos i vetmi, për të arritur *restitutio in integrum* (shih *Moreira Ferreira kundër Portugalisë* (nr. 2) [DHM], nr. 19867/12, § 48, 11 korrik 2017).

141. Në një sërë çështjesh në të cilat Gjykata ka konstatuar një shkelje të së drejtës për një gjykatë të krijuar me ligj, ajo ka vlerësuar se forma më e përshtatshme e korigjimit do të ishte rigjykimi ose rihapja e procedurave vendëse (shih *Ilatovskiy kundër Rusisë*, nr. 6945/04, § 49, 9 korrik 2009; *Momčilović kundër Serbisë*, nr. 23103/07, § 41, 2 prill 2013; *Ezgeta kundër Kroacisë*, nr. 40562/12, § 49, 7 Shtator 2017; *Gurov kundër Moldavisë*, nr. 36455/02, § 43, 11 korrik 2006; dhe *Zeynalov kundër Azerbajxhanit*, nr. 31848/07, § 41, 30 maj 2013).

142. Në çështje të tjera, Gjykata e ka lënë në diskrecionin e autoriteteve vendëse që të vendosin nëse do t'i rihapin procedurat (shih, për shembull, *Chim dhe Przyniewiczski kundër Polonisë*, nr. 36661/07 dhe 38433/07, § 219, 12 prill 2018, dhe *Dolińska-Ficek dhe Ozimek*, cituar më sipër, § 368), ose ka miratuar masat e tyre me synimin për të bashkërenduar respektin për të drejtat e individëve, sipas nenit 6 § 1 të Konventës me parimet për sigurinë ligjore, respektin për *res judicata* dhe aspekte të tjera në lidhje me rrethanat konkrete (shih *Advance Pharma sp. Z o.o.*, cituar më sipër, §§ 127 dhe 365).

143. Së fundmi, pas vendimit të Gjykatës në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson* (cituar më sipër), Gjykata, në mbështetje të nenit 37 § 1 (c) të Konventës, vendosi të heqë nga lista e saj e çështjeve dy kërkesa të ngjashme kundër Islandës, me arsyetimin se Qeveria përgjegjëse e kishte njohur shkeljen për të cilën ishte bërë ankesa, dhe se ekzistonte një mundësi reale që procedurat vendëse do të rihapeshin (shih *Friðjón Björgvin Gunnarsson kundër Islandës* (vendim), nr. 6696/19, §§ 11–12, 2 qershor 2022).

B. Zbatimi i këtyre parimeve në çështjen konkrete

144. Në lidhje me masat e përgjithshme, Gjykata vlerëson se L.D. u pezullua nga ushtrimi i funksioneve të tij si gjyqtar i KPA-së, më 24 korrik 2020, dhe u largua në mënyrë të përhershme nga ajo detyrë më 31 maj 2021 (shih paragrafin 114 më sipër). Gjithashtu, Gjykata përsërit se konstatimi i një shkeljeje në të drejtën për një gjykatë të krijuar me ligj në çështjen konkrete, në vetvete, mund të mos merret si shkak për të ushtruar një detyrim sipas Konventës ndaj Shtetit përgjegjës për të rihapur të gjitha çështjet e ngjashme të cilat janë bërë *res judicata* sipas ligjit vendës (shih *Guðmundur Andri Ástráðsson*, cituar më sipër, § 314, dhe paragrafi 88 më sipër).

145. Duke u kthyer te masat individuale, Gjykata fillimisht vlerëson se procedurat e rivlerësimit për ankuesin kryesisht kishin të bënin me të drejtat dhe detyrimet e tij si prokuror karriere dhe nuk kishin implikime, të paktën drejtpërdrejtë, për të drejtat dhe detyrimet e ndonjë pale të tretë. Gjithashtu, është e qartë se rezultati i atyre procedurave, të cilat rezultuan në shkarkimin e tij të menjëhershëm nga detyra dhe në detyrimin statutor, që e ndalonte në mënyrë të përhershme të rikthehej në pozicionin e magjistratit (shih *Xboxhaj*, cituar më sipër, § 363), kishin pasoja serioze për karrierën e tij profesionale.

146. Qeveria deklaroi se sipas ligjit vendës, nuk ishte plotësisht e qartë nëse do të kishte një rihapje të procesit të rivlerësimit.

147. Nga ana tjetër, Qeveria parashitroi se në ligjin vendës nuk ekzistonte ndonjë parashikim specifik i cili lejonte rihapjen e procesit të rivlerësimit. Qeveria sugjeroi se kjo mund të kishte qenë një zgjedhje e qëllimshme nga ana e legjislativit, pasi procesi i rivlerësimit ishte i kufizuar në aspektin kohor dhe rihapja e tij mund ta komplikonte procesin. Gjithashtu, Qeveria pohoi se neni F § 8 i aneksit të Kushtetutës, i cili parashikonte se personat e rivlerësuar kishin të drejtën të ushtronin ankim në Gjykatë, mund të interpretohej si tregues i qëllimit të legjislativit për të përjashtuar mundësinë e rihapjes së kërkesave për procedurat të cilat ishin përmbyllur me anë të vendimeve të KPA-së.

148. Nga ana tjetër, Qeveria iu referua detyrimit të Shtetit për të respektuar ligjin ndërkombëtar detyrues. Gjithashtu, Qeveria theksoi se neni 494(ë) i Kodit të Procedurës Civile dhe neni 71/c i ligjit për Gjykatën Kushtetuese (shih paragrafët 49, 56 dhe 57 më sipër) parashikonin rihapjen e procedurave civile dhe kushtetuese, respektivisht, pas konstatimit nga ana e Gjykatës së një shkelje, sipas kushteve të parashikuara në atë nen. Këto parashikime mund të shërbenin potencialisht si baza për rihapjen e procedurave konkrete, dhe në një rast të tillë, sipas këndvështrimit të Qeverisë, KPA do të ishte organi me juridiksionin për t'i marrë në konsideratë ato kërkesa.

149. Gjykata mban në konsideratë qëndrimin e Qeverisë, se mund të ketë një rrugë ligjore për ankuesin që të kërkojë rihapjen e procedurave. Në këtë mënyrë, duke pasur parasysh rrethanat e çështjes konkrete, dhe pikën deri ku kjo gjë mund të jetë e mundur sipas ligjit vendës, forma më e përshtatshme e korrigjimit për shkeljen e së drejtës së kërkuarit për një “gjykatë të krijuar me ligj”, sipas nenit 6 § 1 të Konventës do të ishte rihapja e procedurave, nëse ankuesi e kërkonte një rihapje të tillë, si edhe rishqyrtimi i çështjes në një mënyrë e cila i përmbahet të gjitha kërkesave të nenit 6 § 1 të Konventës.

150. Së fundmi, ankuesi kërkoi që Gjykata të prishte vendimin e KPA-së, të datës 27 shkurt 2020, dhe i kërkonte Qeverisë që ta rikthente në detyrën e tij të mëparshme menjëherë. Sipas juridiksionit të saj (shih paragrafin 139 më sipër) dhe natyrës së shkeljes, e cila u konstatua në lidhje me procedurat e rivlerësimit të kërkuarit, Gjykata e refuzon këtë kërkesë.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA

1. *E deklaron*, unanimisht, ankesën bërë në bazë të nenit 6 § 1 të Konventës në lidhje me të drejtën e kërkuarit për një “gjykatë të krijuar me ligj” të pranueshme, dhe ankesën në bazë të nenit 13 të Konventës në lidhje me mungesën e një mjeti efektiv ndaj vendimit të KPA-së, të papranueshme;

2. *Vlerëson*, unanimisht, se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës në lidhje me të drejtën e ankuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj”;

3. *Vlerëson*, me gjashtë vota pro dhe një kundër, se nuk është e nevojshme të shqyrtohen ankesat e tjera sipas nenit 6 § 1 dhe 8 të Konventës;

4. *Rrëzton*, unanimisht, pretendimin e ankuesit për shpërblim të drejtë për sa i përket shpërblimit monetar;

5. *Vlerëson*, me gjashtë vota pro dhe një kundër, se konstatimi i shkeljes përbën shpërblim të drejtë të mjaftueshëm për sa i përket shpërblimit jopasuror.

Hartuar në gjuhën angleze dhe njoftuar me shkrim më datë 4 tetor 2022, sipas Rregullit 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Georges Ravarani

KRYETAR

Milan Blaško
SEKRETAR

Në përputhje me nenin 45 § 2 të Konventës, dhe Rregullit 74 § 2 të Rregullores së Gjykatës, opinioni i veçuar i Gjyqtarit Serghides i aneksohet këtij vendimi.

G.R.
M.B.

MENDIMI PJESËRISHT DAKORDËSUES DHE PJESËRISHT KUNDËRSHTUES I GJYQTARIT SERGHIDES

I. Hyrje

1. Kjo çështje, kryesisht, ka të bëjë me ankesën e kërkuarit se shkarkimi i tij nga detyra si prokuror nga Kolegji i Posaçëm i Apelimit cenonte të drejtën e tij për një gjykim të drejtë, sipas nenit 6 § 1 të Konventës. Kjo për shkakun, sepse Kolegji i Posaçëm i Apelimit nuk ishte një “gjykatë e krijuar me ligj”, pasi njëri prej gjyqtarëve i cili u ul në atë Kolegj dhe gjykoj çështjen e tij ishte emëruar në atë pozicion në shkelje të një kriteri statutor për përzgjedhshmërinë.

Duhet të theksohet se në çështjen *DMD GROUP, a.s.v. kundër Sllovakisë* (nr. 19334/03, § 58, 5 tetor 2010), Gjykata vlerësoi se “sipas nenit 6 § 1 të Konventës, një gjykatë duhet të krijohet gjithmonë me ligj dhe, se “ky përcaktim reflekton parimin e shtetit të së drejtës, i cili është pjesë e qenësishme në sistemin e mbrojtjes parashikuar nga Konventa dhe Protokollet e saj”.

2. Duke deklaruar pozicionin tim në lidhje me parashikimet operative të vendimit, unë jam dakord me pikat 1, 2 dhe 4, dhe me respekt, nuk jam dakord me pikat 3 dhe 5. Më poshtë do të shpjegoj arsyet e mia se përse nuk jam dakord.

II. Pasojat e konstatimit se nuk ekziston një “gjykatë e krijuar me ligj”

3. Unë, nuk jam dakord, veçanërisht, me paragrafin 129 të vendimit dhe pikën respektive numër 3 të parashikimeve të tij operative, më konkretisht, sepse për shkak të konstatimit se nuk ka një “gjykatë të krijuar me ligj”, nuk është e nevojshme të shqyrtohet pjesa tjetër e ankesave sipas nenit 6 § 1 dhe nenit 8 të Konventës. Në opinionin tim, pas konstatimit se nuk ekziston një “gjykatë e krijuar me ligj”, “ankesat e tjera” të pretenduara shpeshherë dhe automatikisht nga objekti dhe ekzistenca *ex tunc* dhe, për këtë arsye, ato do të duhej të ishin kundërshtuar si të papranueshme *ratione materiae*, në mbështetje të nenit 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës. Mungesa e një “gjykatë të krijuar me ligj” kishte dy lloje pasojash në lidhje me nenin 6, fillimisht duke e bërë të gjithë gjykimin të padrejtë, dhe së dyti, duke i bërë çdo ankesë tjetër sipas këtij parashikimi të papranueshme *ratione materiae*. Nga ana tjetër, mungesa e garancive të nenit 6 mund ta bëjë të gjithë gjykimin të padrejtë, por nuk mund të bëjë ankesat e tjera sipas nenit 6 të papranueshme *ratione materiae*.

4. Në të vërtetë, qasja e vendimit në çështjen konkrete është e ngjashme me vendimin për çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson kundër Islandës* ([DHM], nr. 26374/18, § 295, dhe pika 2 e pjesës operative, 1 dhjetor 2020), ku, pas konstatimit se nuk kishte pasur një “gjykatë të krijuar me ligj” – një garanci e parashikuar në nenin 6 – Gjykata vendosi me shumicë se nuk ishte “e nevojshme të shqyrtohej pjesa tjetër e ankimeve sipas nenit 6 § 1”, që kishte të bënte me ankesat ku pretendoheshin mungesa e pavarësisë dhe e paanshmërisë së një gjykatë.

5. Megjithatë, në opinionin tim pjesërisht kundërshtues në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson*, unë nuk isha dakord me shumicën se nuk ishte e nevojshme të shqyrtoheshin ankesat e tjera, dhe unë propozova se pas konstatimit se nuk kishte gjykatë të krijuar me ligj, “ankesat e tjera” të pretenduara, më konkretisht ato që kishin të bënin me garancitë e një gjykatë të pavarur dhe të

paanshme, shkëputeshin menjëherë dhe automatikisht nga objekti dhe ekzistenca *ex tunc*, dhe për këtë arsye at do të duhej të ishin rrëzuar si të papranueshme *ratione materiae*, sipas nenit 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës¹. Unë argumentova² edhe se nëse nuk ekziston një “gjykatë”, siç ishte edhe konstatimi i Gjykatës në atë çështje, për shkak të mungesës së një gjykate të krijuar me ligj, nuk ekziston emri, dhe në këtë mënyrë as objekti, të cilit mund t’i vendosen mbiemrat “i pavarur” dhe “i paanshëm”, duke rezultuar në shkëputjen e këtyre mbiemrave nga objekti dhe ekzistenca. Të gjitha kërkesat e së drejtës për një gjykim të drejtë të parashikuara në nenin 6 § 1 janë të domosdoshme, dhe pa ato nuk mund të sigurohet ajo e drejtë. Megjithatë, e vetmja kërkesë e pavarur e nenit 6 § 1 është se ekzistenca e një gjykate të ligjshme. Kjo kërkesë është një element *qendror* për një gjykim të drejtë, pasi i referohet *vet thelbit* të së drejtës përkatëse. Të gjitha kërkesat e nenit 6 § 1 presupozojnë përmbushjen e kësaj kërkesë qendrore, krijimin e një gjykate me ligj. Me fjalë të tjera, kërkesat/garancitë për “pavarësi” dhe “paanshmëri” janë cilësi thelbësore dhe të pandara që kanë të bëjnë me vet ekzistencën e një “gjykate të krijuar me ligj”. Është e pamundur që të shqyrtohen cilësitë e një gjykate që nuk ekziston, ashtu siç është e pamundur që të shqyrtohen cilësitë e një personi ose ndërtese inekzistente. Për këtë arsye, çdo shpresë që një gjykatë të jetë e pavarur dhe e paanshme do të varet nga fakti nëse, fillimisht, ajo është një gjykatë e krijuar me ligj. Cilësitë e mëparshme varen nga të dytat dhe nuk mund të lihen në ajër. Fatkeqësisht, Gjykata në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson*, duke konstatuar se nuk ishte e nevojshme të shqyrtoheshin ankesat për mungesën e pavarësisë dhe të paanshmërisë, dha përshtypjen se ajo po u referohej meritave të atyre ankesave, duke sugjeruar në këtë mënyrë se ato mbeteshin të pranueshme. Megjithatë, siç shprehet edhe në këtë opinion, këto ankesa ishin bërë të papranueshme dhe duhej të rrëzoheshin si të tilla.

6. Unë pata mundësinë që të shpjegoja dhe të detajoja më tej qasjen që ndoqa në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson* dhe në çështjen konkrete, në opinionin tim kundërshtues në çështjen *Angerjöv dhe Greinoman kundër Estonisë* (nr. 16358/18 dhe 34964/18, 4 tetor 2022 – një vendim i shpallur në të njëjtën datë me vendimin konkret). Shkurtimisht, unë parashtrova në atë opinion se duhet të ketë një hierarki garancish në nenin 6 dhe se garancia për një “gjykatë të krijuar me ligj” duhet të vendoset në krye të hierarkisë³. Gjithashtu, unë parashtrova se, duke qenë se garancitë e së drejtës për një gjykim të drejtë, sipas nenit 6, janë elemente të kësaj të drejte, parimit të efikasitetit, për të përmbushur qëllimin e tij, duhet të ndihmojnë në dhënien e këtyre garancive – në çështjen konkrete garancia për një “gjykatë të krijuar me ligj” – të peshës dhe efektit të tyre të plotë dhe pasojat e tyre përkatëse të plota sipas normës së efikasitetit⁴.

7. Një çështje mbetet për t’u shqyrtuar në lidhje me këtë aspekt, më konkretisht ajo e pasojave të mungesës së garancisë së nenit 6 për një “gjykatë të krijuar me ligj” për pjesën tjetër të ankesave. Duhet të theksohet se pjesa tjetër e ankesave në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson* kishte ankesa që kishin të bënin me nenin 6 – veçanërisht, me mungesën e garancive të pavarësisë së një gjykate dhe të paanshmërisë së gjykatës. Në çështjen konkrete, megjithatë, ankesat e tjera kishin të bënin si me ankesat sipas nenit 6 dhe një ankesë sipas nenit 8 të Konventës. Siç theksohet në paragrafin 127 të vendimit, duke u mbështetur në këtë të drejtë për respektimin e jetës private, sipas nenit 8 të Konventës, kërkuesi pretendonte se vendimi i Kolegjit të Posaçëm të Apelimit për ta shkarkuar atë nga detyra kishte shkaktuar një ndërhyrje në atë të drejtë, e cila nuk ishte as në përputhje me atë ligj dhe as proporcionale me qëllimet legjitime të ndjekura. Për këtë arsye, pyetja që ngrihet është nëse qasja ime në çështjen *Guðmundur Andri Ástráðsson*, më konkretisht që ankesat e tjera sipas nenit 6

¹ Shih paragrafin 4 të opinionit.

² Po aty, në paragrafin 5.

³ Shih paragrafin 28 të atij opinionit.

⁴ Shih paragrafët 30–31 të atij opinionit.

ishin të papranueshme *ratione materiae*, zbatohet edhe në lidhje me ankesën sipas nenit 8, e cila është një e drejtë reale.

8. Duhet të bëhet e qartë se ankesa sipas nenit 8 nuk mund të shkëputej nga ankesa se nuk ekzistonte një gjykatë e krijuar me ligj sipas nenit 6. Shkelja e pretenduar e nenit 8 nuk ekzistonte përpara shkeljes së pretenduar të nenit 6 (që do të thotë, se Kolegji i Posaçëm i Apelit nuk ishte një gjykatë e krijuar me ligj), dhe nuk ishte as e pavarur nga ajo ankesë. Përkundrazi, ankesa për shkeljen e së drejtës për jetë private, sipas nenit 8 ishte një përfundim i drejtpërdrejtë i shkeljes së të drejtës për një gjykatë të krijuar me ligj sipas nenit 6. Nëse shkelja e pretenduar e nenit 6 do të ekzistonte paraprakisht ose do të kishte qenë e pavarur nga shkelja sipas nenit 6, çështja do të kishte qenë ndryshe.

9. Kështu, në mendimin tim, ndikimi i mungesës së garancisë për një “gjykatë të krijuar me ligj” në ankesën bërë sipas nenit 8 do të ishte e njëjtë si ajo e ankesave të tjera, sipas nenit 6, duke i bërë të gjitha ato ankesa të papranueshme *ratione materiae* dhe duke sjellë rrëzimin e tyre, dhe duke qenë se të gjitha ato ankesa të tjera janë automatikisht të papranueshme, si rezultat i konstatimit se nuk ekzistonte një gjykatë e krijuar me ligj, në opinionin tim nuk është korrekte, apo të paktën e saktë, të thuhet, ashtu siç shprehet vendimi, se nuk është e nevojshme që të shqyrtohen ato ankesa. Kjo papranueshmëri e dukshme dhe automatike duhej të ishte njohur menjëherë dhe të ishte deklaruar nga Gjykata si e tillë, dhe Gjykata nuk duhej të thoshte thjesht se nuk ishte e nevojshme të shqyrtoheshin ankesat e tjera.

III. Konstatimi i shkeljes në vetvete nuk është shpërblim i drejtë i përshtatshëm

10. Me respekt, unë nuk bie dakord me paragrafin 135 të vendimit dhe pikën korresponduese 5 të parashikimeve të tij operative, më konkretisht, se konstatimi i shkeljes ndaj nenit 6 § 1 të Konventës përbënte shpërblim të drejtë të përshtatshëm apo të mjaftueshëm për qëllimet e Konventës, veçanërisht për sa kishte të bënte me shpërblimin jopasuror. Siç kam parashtruar edhe në opinionet e tjera, neni 41 i Konventës, në formulimin e tij, nuk mund të interpretohet me kuptimin se konstatimi i shkeljes së parashikimit të Konventës në vetvete mund të përbënte mjaftueshëm “shpërblim të drejtë për palën e dëmtuar”. Kjo për arsyen se i pari është një parakusht për të dytin dhe ata nuk mund të konsiderohen si nene të njëjta (shih paragrafët 5–9 të opinionëve të mia kundërshtuese me Gjyqtarin Felici në çështjen *Grzegda kundër Polonisë* [DHM], nr. 43572/18, 15 mars 2022; paragrafi 2 i opinionit tim pjesërisht kundërshtues në çështjen *Assemblée chrétienne des Témoins de Jéhovah d’Anderlecht dhe të Tjerët kundër Belgjikës*, nr. 20165/20, 5 prill 2022; dhe paragrafi 9 i opinionit tim pjesërisht kundërshtues në çështjen *Abdi Ibrahim kundër Norvegjisë* [DHM], nr. 15379/16, 10 dhjetor 2021).

Mosakordimi për ankuesin i një shume për dëmin jopasuror, në lidhje me shkeljen e të drejtave të tij, sipas mendimit tim, e bën mbrojtjen e të drejtave të tij zhgënjyese dhe fiktive (shih, me të njëjtin efekt, opinionet referuar më sipër). Kjo është në kundërshtim me praktikën gjyqësore, duke bërë që mbrojtja e të drejtave të njeriut duhej të ishte praktike dhe efikase dhe joteorike dhe zhgënjyese, siç edhe kërkohej nga parimi i efikasitetit, i cili është pjesë thelbësore e Konventës (shih *Artico kundër Italisë*, 13 maj 1980, §§ 33 dhe 47–48, seritë A, nr. 37).

11. Nëse kërkuesi nuk do të kishte kërkuar t’i akordohej shuma simbolike prej 1 eurosh për dëmin jopasuror (shih paragrafin 132 të vendimit), dhe nëse unë nuk do të isha në minorancë, unë do t’i kisha akorduar ankuesit një shumë të rëndësishme për dëmin jopasuror. Megjithatë, duke qenë se çështja ka të bëjë me dëmin jopasuror dhe sipas rregullit *non ultra petita* (jo përtej kërkesës), përfundimisht, unë do t’i kisha akorduar atë çfarë ai kërkoj, dhe nuk do të kisha zbatuar as kriterin e pranueshmërisë në nenin 35 § 3 (b) (asnjë disavantazh i rëndësishëm), dhe as rregullin *de minimis non curat praetor* (gjykata nuk merret me vogëlsira).

IV. Përfundim

12. Sa më sipër, unë arrij në përfundimin, në lidhje me pikat mbi të cilat unë ndryshoja nga shumica, se: a) duke konstatuar se nuk ekziston një “gjykatë e krijuar me ligj”, ankesat e tjera ishin automatikisht të papranueshme *ratione materiae* dhe, për këtë arsye, Gjykata duhej të kishte nxjerrë një përfundim për këtë aspekt dhe të mos i linte të pavendosura; dhe b) se ankuesit duhej t’i ishte akorduar shuma simbolike e kërkuar prej tij për dëmin jopasuror.